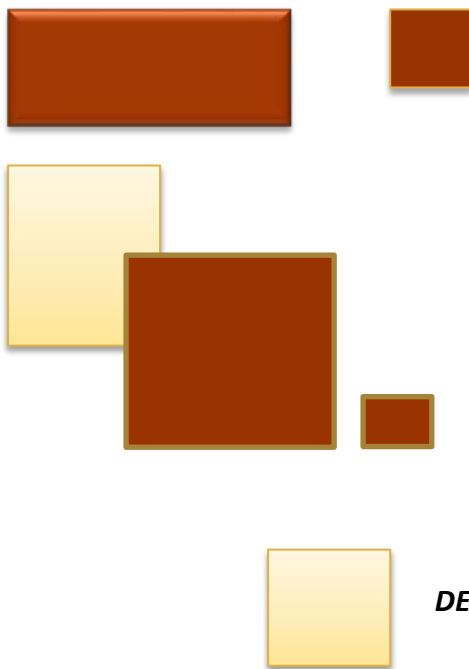

Ubezpieczeni poddani rehabilitacji leczniczej
w ramach prewencji rentowej ZUS w 2016 roku
w 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji

DEPARTAMENT STATYSTYKI I PROGNOZ AKTUARIALNYCH

Warszawa 2018

Opracowała: Małgorzata Łabęcka Wydział Badań Statystycznych

Akceptowała: Hanna Zalewska

Dyrektor Departamentu

Statystyki i Prognoz Aktuarialnych

www.zus.pl

www.psz.zus.pl

Spis treści

	Strona
Wprowadzenie	5
1. Cechy społeczno-zawodowe ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej	7
2. Świadczenia pobierane przez ubezpieczonych przed rehabilitacją leczniczą	28
3. Świadczenia pobierane w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji leczniczej	38
3.1. Świadczenia pobierane po rehabilitacji bez względu na chorobę będącą przyczyną rehabilitacji	39
3.2. Świadczenia pobierane po rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji	51
4. Opinia o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji leczniczej	64
Podsumowanie	71

WPROWADZENIE

W Polsce programy rehabilitacji leczniczej dedykowane do osób czynnych zawodowo realizowane są przez różne instytucje, m.in. Narodowy Fundusz Zdrowia, Kasę Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego, Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych oraz Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej prowadzony przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych skierowany jest do osób w wieku produkcyjnym, które w wyniku wypadków przy pracy czy chorób zawodowych lub z ogólnego stanu zdrowia są zagrożone utratą zdolności do pracy, ale rokują odzyskanie tej zdolności po zastosowaniu odpowiedniego leczenia rehabilitacyjnego. Mają więc one szansę w stosunkowo krótkim okresie czasu powrotu do pracy zarobkowej. Sprzyjają temu maksymalne skrócenie czasu oczekiwania na leczenie rehabilitacyjne oraz kompleksowe działania rehabilitacyjne realizowane przy użyciu różnych technik i form terapii. Realizacja programu rehabilitacji leczniczej ma nie tylko zapobiegać utracie zdolności do pracy, ale również sprzyjać zmniejszaniu się wydatków na świadczenia z tytułu niezdolności do pracy.

Z możliwości uzyskania skierowania na rehabilitację leczniczą ZUS mogą skorzystać:

- ubezpieczeni zagrożeni całkowitą lub częściową niezdolnością do pracy;
- osoby uprawnione do zasiłku chorobowego lub świadczenia rehabilitacyjnego po ustaniu tytułu do ubezpieczenia chorobowego lub wypadkowego;
- osoby pobierające rentę okresową z tytułu niezdolności do pracy.

Na rehabilitację leczniczą ZUS nie są kierowane osoby mające uprawnienia do emerytury lub renty z tytułu trwałej niezdolności do pracy.

Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej do ośrodka rehabilitacyjnego jest orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej wydane przez lekarza orzecznika ZUS w trakcie:

- ♦ orzekania o niezdolności do pracy do celów rentowych,
- ♦ orzekania o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego,
- ♦ kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy,
lub
- ♦ na wniosek lekarza prowadzącego leczenie w okresie trwania czasowej niezdolności do pracy.

Program rehabilitacji leczniczej jest realizowany w krajowych ośrodkach rehabilitacyjnych na podstawie umów cywilno-prawnych. Wybór ośrodków rehabilitacyjnych dokonywany jest w drodze postępowania konkursowego.

Program rehabilitacji leczniczej realizowany przez ZUS ma charakter kompleksowy i obejmuje poza działaniami diagnostyczno - leczniczo-rehabilitacyjnymi, również rehabilitację psychologiczną, edukację zdrowotną z zakresu podstawowej wiedzy o procesie chorobowym uwzględniającej profil schorzenia, instruktaż odnośnie kontynuacji rehabilitacji w warunkach domowych po zakończeniu turnusu rehabilitacyjnego.

Program rehabilitacji leczniczej nie obciąża finansowo pacjenta, bowiem koszty rehabilitacji leczniczej obejmujące koszty leczenia, zakwaterowania, żywienia, dojazdu, edukacji zdrowotnej są pokrywane z funduszu rentowego Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Corocznie w ustawie budżetowej ustalana jest kwota wydatków na prewencję rentową ZUS w wysokości do 0,4% wydatków na świadczenia z ubezpieczenia emerytalnego, rentowego, chorobowego i wypadkowego, przewidzianych w planie finansowym Funduszu Ubezpieczeń Społecznych na dany rok budżetowy (Ustawa o systemie ubezpieczeń społecznych – art.57).

Od momentu wprowadzenia programu rehabilitacji leczniczej, Departament Statystyki i Prognoz Aktuarialnych ZUS prowadzi coroczne badanie statystyczne osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej, mające na celu ocenę skuteczności rehabilitacji leczniczej mierzonej świadczeniami pobieranymi bądź nie pobieranymi w okresie 12 miesięcy po jej zakończeniu. Badanie było prowadzone w formie ankietowej na próbie reprezentacyjnej.

Obecne badanie osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 roku jest trzecim z kolei badaniem pełnym, zrealizowanym na podstawie informacji zawartych w podsystemach Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS. Analogicznie jak w badaniu ankietowym, pobrano informacje odnośnie:

- jednostek chorobowych będących przyczyną skierowania na leczenie rehabilitacyjne,
- świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy przed skierowaniem na rehabilitację,
- świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji,
- jednostek chorobowych, z tytułu których pobierano świadczenia po rehabilitacji,
- cech demograficzno-społecznych badanych osób, takich jak wiek, płeć, zawód, miejsce zamieszkania.

Pozyskane informacje posłużyły wnioskowaniu o takich aspektach rehabilitacji leczniczej, jak: przyczyny chorobowe kierowania na leczenie rehabilitacyjne, moment rozpoczęcia leczenia rehabilitacyjnego, skuteczność przeprowadzonej rehabilitacji leczniczej.

Poniżej prezentujemy wyniki badania 98,1% osób z ogólnej populacji 85,4 tys. poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS w 2016 roku.

1. CECHY SPOŁECZNO-ZAWODOWE UBEZPIECZONYCH PODDANYCH REHABILITACJI LECZNICZEJ

W 2016 r. program rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej realizowany był w zakresie następujących profili rehabilitacji:

- chorób narządu ruchu - rehabilitowanych w dwóch systemach: stacjonarnym i ambulatoryjnym,
- chorób układu krążenia - rehabilitowanych w trzech systemach: stacjonarnym, ambulatoryjnym oraz telemedycznie,
- schorzeń psychosomatycznych,
- chorób układu oddechowego,
- chorób narządu głosu,
- chorób onkologicznych gruczołu piersiowego,
- chorób narządu ruchu we wczesnych stanach powypadkowych (program pilotażowy).

W 2016 r. programem rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej objętych zostało 85,4 tys. ubezpieczonych (o 4,7 tys. osób więcej niż w 2015 r.). Natomiast w wyniku badania statystycznego zebrano informacje o 83,8 tys. poddanych rehabilitacji leczniczej.

W 2016 r. z powodu chorób narządu ruchu poddano 59,8 tys. osób leczeniu rehabilitacyjnemu w systemie stacjonarnym i 9,1 tys. osób w systemie ambulatoryjnym. W związku z chorobami układu krążenia, stacjonarną formę rehabilitacji leczniczej zastosowano u 6,8 tys. osób, formę ambulatoryjną – u 0,3 tys. osób, a telemedyczną – u 0,2 tys. osób. Z powodu chorób psychosomatycznych leczeniu rehabilitacyjnemu poddano 4,4 tys. osób, ze względu na choroby układu oddechowego – 2,1 tys., a w następstwie onkologicznych chorób gruczołu piersiowego – 1,6 tys. osób. Blisko tysięcy osób wyjechało na turnus rehabilitacyjny z powodu schorzeń narządu głosu.

Z porównania tych danych z analogicznymi z ubiegłego roku wynika, że w stosunku do 2015 r. aż o 4,7 tys. zwiększyła się liczba osób skierowanych z powodu chorób narządu ruchu. Nie zmieniła się liczba rehabilitowanych w związku z chorobami układu krążenia. Ponadto, o 0,2 tys. więcej osób niż przed rokiem poddano rehabilitacji z powodu onkologicznych chorób gruczołu piersiowego i o 0,5 tys. wskutek chorób narządu głosu. Spadek liczby poddanych leczeniu rehabilitacyjnemu w 2016 r. odnotowano w grupach schorzeń psychosomatycznych (o 0,5 tys. osób mniej niż w 2015 r.) i chorób układu oddechowego (o 0,3 tys. osób mniej niż w poprzednim roku).

Tabela 1. Ubezpieczeni poddani rehabilitacji leczniczej w 2016 r. wg grup chorób

Grupa chorób	Ogółem liczba osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r.	Liczba rehabilitowanych w 2016 r. objętych badaniem statystycznym	
		liczba	% ogółu
OGÓŁEM	85 417	83 788	98,1
z tego rehabilitowani z powodu chorób:			
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	59 829	58 928	98,5
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	9 084	8 559	94,2
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 818	6 816	99,9
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	252	233	92,5
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	218	208	95,4
psychosomatycznych	4 422	4 415	99,8
układu oddechowego	2 082	1 978	95,0
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 616	1 614	99,9
narządu głosu	1 020	992	97,3
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	76	45	59,2

Podobnie, jak w ubiegłych latach, do najczęściej występujących chorób narządu ruchu, które były przyczyną kierowania na rehabilitację leczniczą należały: choroby krążka międzykręgowego (M51), zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa (M47), zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych (G54), następstwa urazów kończyny dolnej (T93), choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych (M17). Wśród chorób układu krążenia jako przyczyna chorobowa rehabilitacji, dominowały różne postacie choroby niedokrwiennej serca (I25), a wśród schorzeń układu oddechowego – dychawica oskrzelowa (J45) i przewlekła obturacyjna choroba płuc (J44). Z grupy chorób psychosomatycznych rehabilitacji leczniczej podlegały przede wszystkim zaburzenia będące reakcją na ciężki stres (F43), a także zaburzenia lękowe (F41) i zaburzenia depresyjne (F32 i F33).

Udział wymienionych jednostek chorobowych w poszczególnych grupach chorób, określających profil rehabilitacji leczniczej pacjenta prezentuje tabela 3.

Z roku na rok w ogólnej populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej zmniejsza się odsetek mężczyzn. W okresie pięciu lat udział mężczyzn zmniejszył się z 54,5% w 2011 r. do 44,7% w 2016 r. Udział ten kształtował się różnie w poszczególnych grupach chorobowych. Podobnie, jak w latach ubiegłych, najwyższy udział mężczyzn, bo około 80% odnotowano wśród osób z chorobami układu krążenia, a najwyższy odsetek kobiet – wśród osób z chorobami psychosomatycznymi (74,2%) – tabela 2.

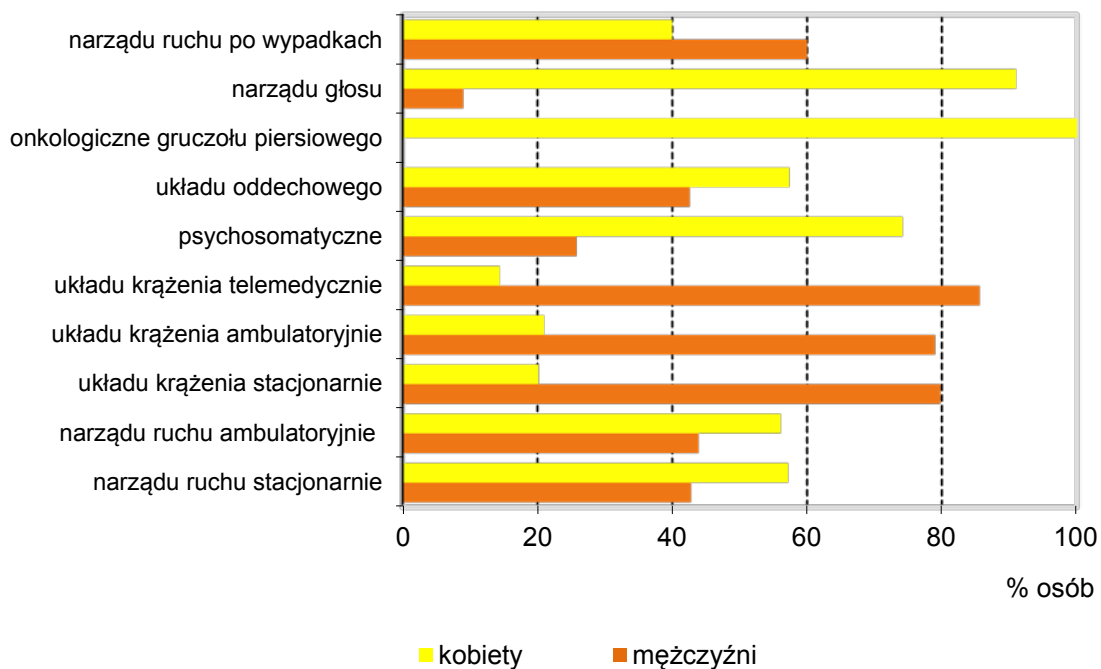

Tabl.2 Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

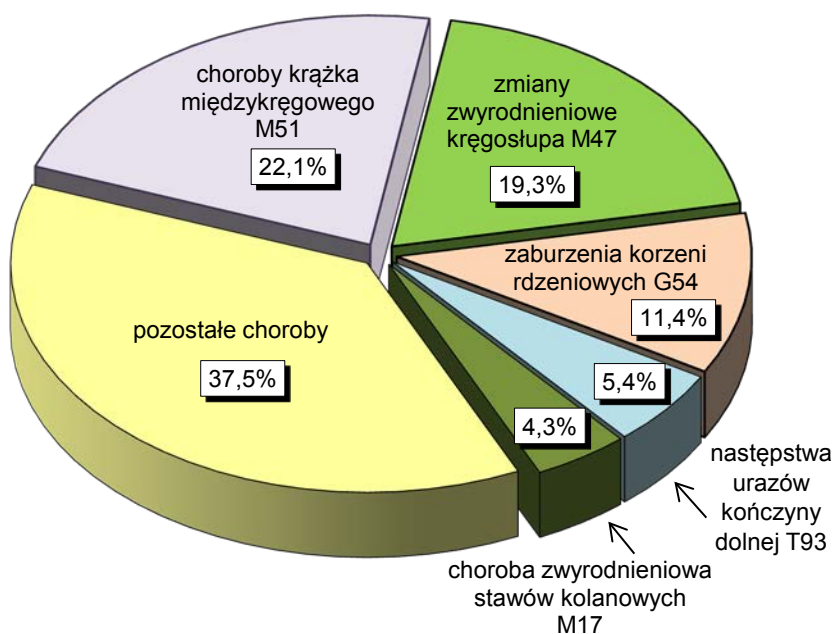
Grupy chorób	Liczba rehabilitowanych objętych badaniem statystycznym	w odsetkach
OGÓŁEM	83 788	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	58 928	70,3
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	8 559	10,2
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 816	8,1
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	233	0,3
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	208	0,2
psychosomatycznych	4 415	5,3
układu oddechowego	1 978	2,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 614	1,9
narządu głosu	992	1,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	45	0,1
MĘŻCZYŹNI	37 478	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	25 819	68,9
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	3 757	10,0
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	5 440	14,5
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	184	0,5
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	178	0,5
psychosomatycznych	1 141	3,0
układu oddechowego	843	2,3
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-
narządu głosu	89	0,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	27	0,1
KOBIETY	46 310	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:		
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	33 109	71,5
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	4 802	10,4
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	1 376	3,0
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	49	0,1
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	30	0,1
psychosomatycznych	3 274	7,1
układu oddechowego	1 135	2,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 614	3,5
narządu głosu	903	1,9
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	18	0,0

Rys. 1. Rehabilitowani według płci i grup chorobowych, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Choroby:

Rys. 2. Najczęściej występujące jednostki chorobowe z grupy chorób narządu ruchu

Tabl. 3 Najczęściej występujące jednostki chorobowe będące przyczyną kierowania na rehabilitację leczniczą

struktura procentowa

Grupy chorób Jednostki chorobowe	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
	w odsetkach		
Choroby narządu ruchu	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Inne choroby krążka międzykręgowego M51	22,1	21,6	22,6
Zmiany zwyrodnieniowe kręgosłupa M47	19,3	15,6	22,2
Zaburzenia korzeni rdzeniowych i splotów nerwowych G54	11,4	10,7	12,0
Następstwa urazów kończyny dolnej T93	5,4	7,9	3,5
Choroba zwyrodnieniowa stawów kolanowych [Gonartroza] M17	4,3	4,2	4,4
Choroby układu krążenia	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Przewlekła choroba niedokrwienna serca I25	70,7	74,1	57,4
Samoistne (pierwotne) nadciśnienie I10	8,1	5,7	17,9
Choroby układu oddechowego	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Dychawica oskrzelowa J45	49,8	36,5	59,7
Inna przewlekła zaporowa choroba płuc J44	19,6	34,0	8,8
Schorzenia psychosomatyczne	100,0	100,0	100,0
w tym:			
Reakcja na ciężki stres F43	32,4	32,4	32,4
Inne zaburzenia lękowe F41	25,6	18,2	28,1
Epizod depresyjny F32	13,1	12,2	13,4
Zaburzenia depresyjne nawracające F33	12,9	11,5	13,4

Jak już wspomniano, dane prezentowane w opracowaniu dotyczą 83,8 tys. osób z ogólnej populacji 85,4 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r. Z tej populacji 83,8 tys. osób objętych badaniem statystycznym, u 81,7 tys. osób niezdolność do pracy nie została spowodowana wypadkiem przy pracy ani chorobą zawodową, lecz wynikała z tzw. ogólnego stanu zdrowia (tabela 4).

Podobnie jak w poprzednim roku, następstwa wypadków przy pracy były powodem niezdolności do pracy u 2 tys. ubezpieczonych poddanych leczeniu rehabilitacyjnemu, a choroby zawodowe u 0,1 tys. osób.

Wśród poszkodowanych w wypadkach przy pracy ponad 98,4% osób podlegało rehabilitacji z tytułu chorób narządu ruchu.

Tak jak i w latach poprzednich, wśród rehabilitowanych z tzw. ogólnego stanu zdrowia dominowały choroby narządu ruchu (2016r. – 80,1%).

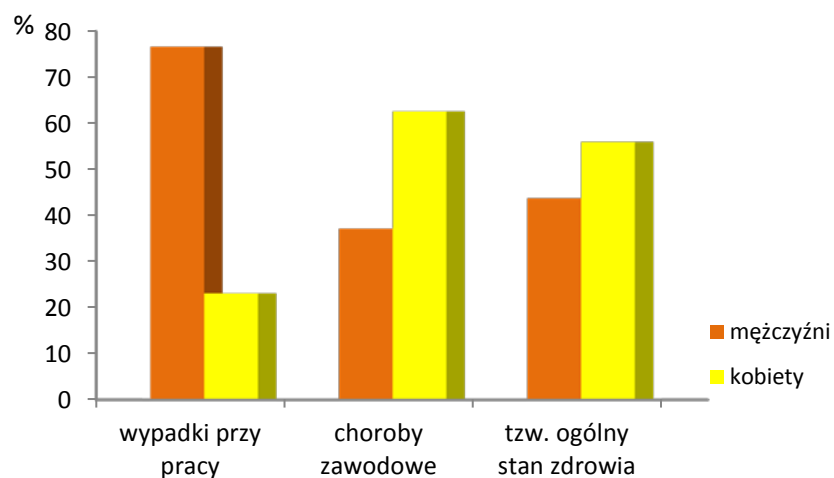
W populacji osób poddanych rehabilitacji w następstwie chorób zawodowych przeważały choroby narządu ruchu i dotyczyły 56,9% osób tej grupy. U 23,5% osób stwierdzono choroby narządu głosu, a u co 5 osoby - choroby układu oddechowego.

Połowa populacji rehabilitowanych w następstwie wypadków przy pracy, zamieszkiwała województwa najbardziej zurbanizowane: mazowieckie (14,7%), śląskie (14,5%), wielkopolskie (11,8%), dolnośląskie (9,7%), co obrazuje tabela 5. Co czwarta osoba poddana rehabilitacji leczniczej z powodu choroby zawodowej była mieszkańcem województwa wielkopolskiego, a co siódma osoba – województwa mazowieckiego lub śląskiego.

Tabl. 4. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz okoliczności powstania niezdolności do pracy

Grupy chorób	Ogółem rehabilitowani w 2016 r. objęci badaniem statystycznym		Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:					
			wypadkami przy pracy		chorobami zawodowymi		tzw. ogólnym stanem zdrowia	
OGÓŁEM	83 788	100,0	2 034	100,0	51	100,0	81 703	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:								
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	58 928	70,3	1 723	84,8	25	49,0	57 180	70,0
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	8 559	10,2	278	13,7	4	7,9	8 277	10,1
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	6 816	8,1	8	0,4	-	-	6 808	8,3
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	233	0,3	-	-	-	-	233	0,3
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	208	0,2	1	0,0	-	-	207	0,2
psychosomatycznych	4 415	5,3	22	1,1	-	-	4 393	5,4
układu oddechowego	1 978	2,4	1	0,0	10	19,6	1 967	2,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	1 614	1,9	-	-	-	-	1 614	2,0
narządu głosu	992	1,2	-	-	12	23,5	980	1,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	45	0,1	1	0,0	-	-	44	0,1

Rys. 3. Rehabilitowani według okoliczności powstania niezdolności do pracy i płci

Tabl. 5. Rehabilitowani według okoliczności powstania niezdolności do pracy oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

struktura procentowa

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek schorzeń powstałych w związku z:		
		wypadkami przy pracy	chorobami zawodowymi	tzw. ogólnym stanem zdrowia
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,4	9,7	7,8	7,4
Kujawsko-pomorskie	4,1	4,1	2,0	4,1
Lubelskie	7,2	4,7	9,8	7,3
Lubuskie	2,9	3,6	-	2,9
Łódzkie	9,2	7,4	5,9	9,3
Małopolskie	7,0	4,8	9,8	7,0
Mazowieckie	15,6	14,7	13,7	15,6
Opolskie	2,1	0,8	-	2,2
Podkarpackie	3,8	4,6	2,0	3,7
Podlaskie	3,7	2,4	5,9	3,7
Pomorskie	5,6	7,6	-	5,5
Śląskie	14,1	14,5	13,7	14,1
Świętokrzyskie	3,0	2,2	-	3,0
Warmińsko-mazurskie	2,7	4,1	2,0	2,7
Wielkopolskie	7,2	11,8	25,4	7,0
Zachodniopomorskie	4,4	3,0	2,0	4,5

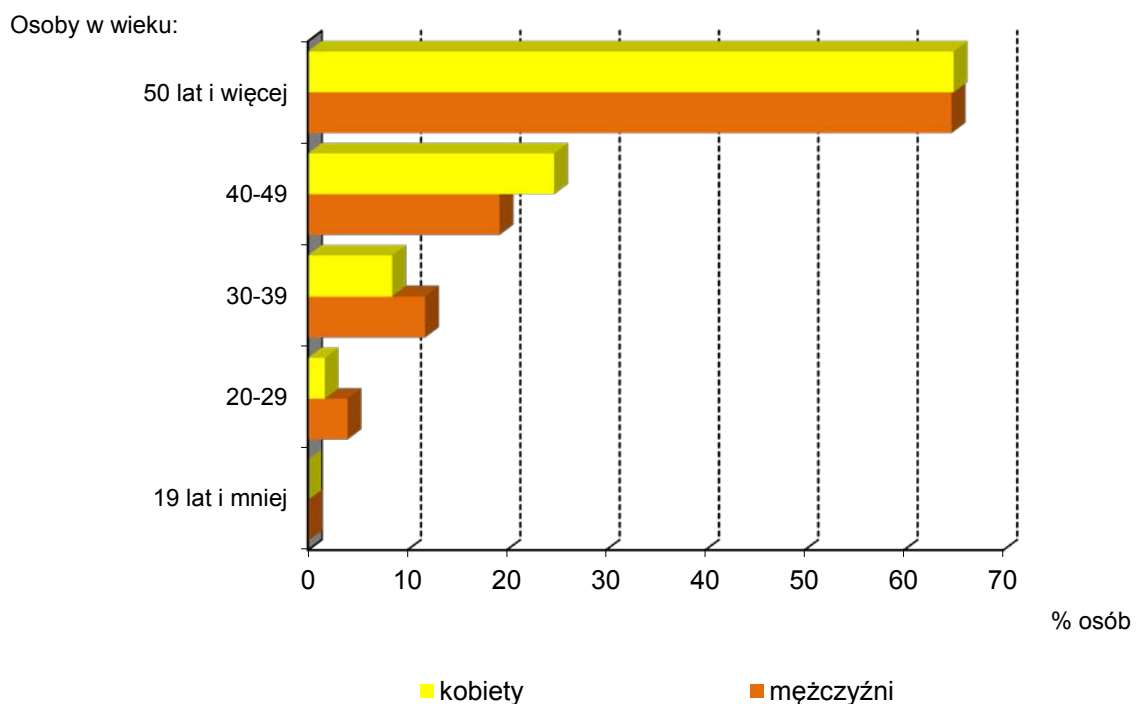
Dominującą przyczyną skierowania w 2016 r. na rehabilitację leczniczą był ogólny stan zdrowia, a ponad 64,9% ogólnej populacji osób rehabilitowanych przekroczyło 50 rok życia (tabl. 6 i 7). Średni wiek ubezpieczonych w momencie skierowania na rehabilitację w 2016 r. wynosił 51,1 roku: dla mężczyzn – 51,2 roku, dla kobiet – 51 lat. Średni wiek w najliczniejszej grupie chorób narządu ruchu wyniósł 50,7 roku. Najniższy odnotowano w grupie schorzeń psychosomatycznych – 49 lat.

Najstarszą grupę wiekową stanowiły osoby z chorobami układu krążenia, średni wiek w tej grupie był o ponad 4 lata dłuższy od średniego dla całej populacji rehabilitowanych. W grupie osób z chorobami układu oddechowego średni wiek wyniósł 52,9 roku, a z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego – 52 lata.

Tabl. 6. Rehabilitowani w 2016 roku poddani badaniu statystycznemu według wieku i płci

Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	83 788	37 478	46 310
19 lat i mniej	33	23	10
20-29	2 282	1 516	766
30-39	8 355	4 414	3 941
40-49	18 734	7 248	11 486
50 lat i więcej	54 384	24 277	30 107
Średni wiek	51,1	51,2	51,0

Rys. 4. Rehabilitowani według wieku i płci

Tabl. 7 Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz wieku i płci

struktura procentowa

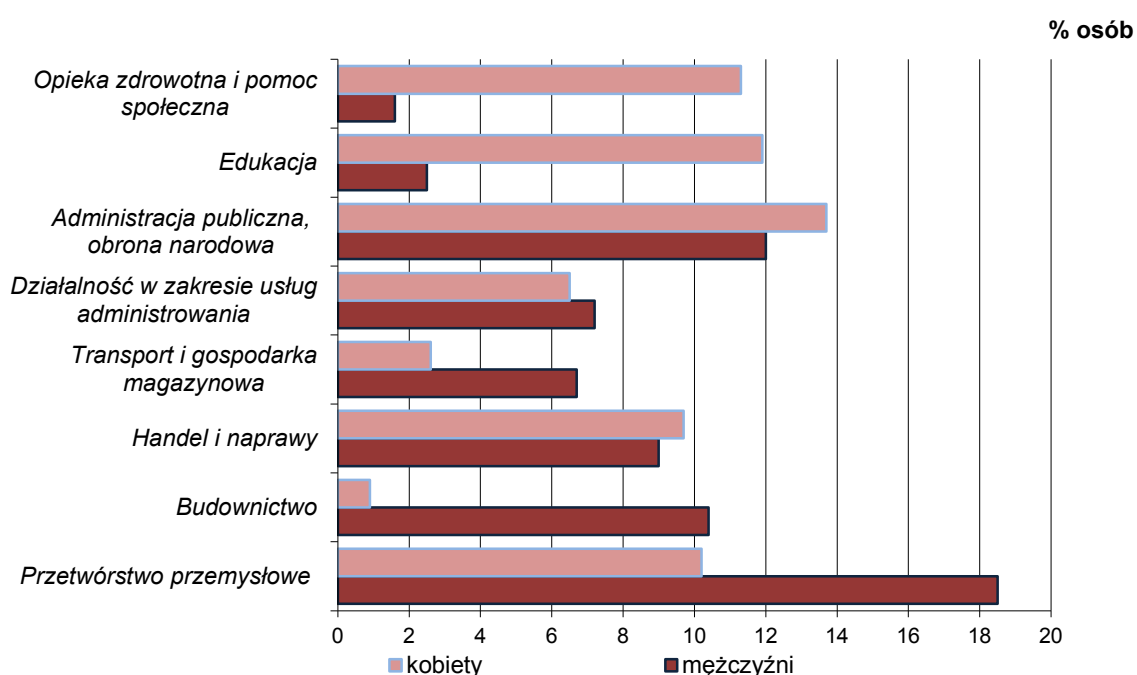
Grupy chorób Wiek rehabilitowanych	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,1	0,0
20-29	2,7	4,0	1,7
30-39	10,0	11,8	8,5
40-49	22,4	19,3	24,8
50 lat i więcej	64,9	64,8	65,0
Średni wiek	51,1	51,2	51,0
Choroby narządu ruchu razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,1	0,0
20-29	3,1	4,9	1,7
30-39	10,9	13,7	8,6
40-49	22,8	20,6	24,6
50 lat i więcej	63,2	60,7	65,1
Średni wiek	50,7	50,2	51,0
Choroby układu krążenia razem	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	0,0	-
20-29	0,3	0,3	0,3
30-39	13,3	2,1	2,4
40-49	16,9	12,5	16,4
50 lat i więcej	84,2	85,1	80,9
Średni wiek	55,5	55,8	54,2
Choroby psychosomatyczne	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	0,0	-	0,1
20-29	2,7	2,6	2,6
30-39	13,2	14,2	12,9
40-49	30,1	24,6	32,1
50 lat i więcej	54,0	58,6	52,4
Średni wiek	49,0	50,1	48,6
Choroby układu oddechowego	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	1,4	1,8	1,1
30-39	6,8	6,6	7,0
40-49	18,6	14,8	21,4
50 lat i więcej	73,2	76,8	70,5
Średni wiek	52,9	54,2	51,9
Onkologia gruczołu piersiowego	100,0	-	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,1	-	0,1
30-39	5,4	-	5,4
40-49	24,9	-	24,9
50 lat i więcej	63,6	-	69,6
Średni wiek	52,0	-	52,0
Choroby narządu głosu	100,0	100,0	100,0
19 lat i mniej	-	-	-
20-29	0,4	-	0,4
30-39	5,7	5,6	5,8
40-49	25,7	12,4	27,0
50 lat i więcej	68,2	82,0	66,8
Średni wiek	51,6	55,0	51,2

Nie bez znaczenia dla realizacji programu rehabilitacji leczniczej jest struktura rehabilitowanych według zawodów (tabl.8 i 9). Informacje o zawodzie wykonywanym przez osoby poddane rehabilitacji udało się pozyskać w odniesieniu do 74,3 % badanej populacji. Stosunkowo duży odsetek braku informacji o zawodzie w dokumentach ubezpieczeniowych wynika z możliwości opcjonalnego wypełniania tego pola.

Z analizy pozyskanych danych wynika, że wśród grup zawodowych reprezentowanych w populacji rehabilitowanych znalazły się sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (7,5%), średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i kultury (6,5%), jak i pomoce domowe i sprzątaczkę (5,7%) oraz robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (5,5%). Struktura ta była zróżnicowana zależnie od profilu rehabilitacji. W grupie osób z chorobami narządu ruchu najliczniejszymi grupami zawodowymi były te wymienione powyżej. W grupie chorób układu krążenia przeważali robotnicy obróbki metali i mechanicy maszyn i urządzeń (8,4%), a także kierowcy i operatorzy pojazdów (8,3%) oraz robotnicy budowlani (5,4%), a także sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (5,4%). Wśród rehabilitowanych z powodu chorób psychosomatycznych – średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych i kultury (9,0%), oraz sekretarki i operatorzy maszyn biurowych (7,8%).

Z danych o poszczególnych sekcjach gospodarki narodowej, w których zatrudnieni byli ubezpieczeni w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą, (tabl. 10 i rys. 5) wynika, że mężczyźni zatrudnieni byli głównie w przetwórstwie przemysłowym (18,5%) lub administracji publicznej i obronie narodowej (12,0%), budownictwie (10,4%) lub w handlu i naprawach (9,0%). Miejszem zatrudnienia kobiet były najczęściej administracja publiczna, edukacja, opieka zdrowotna i pomoc społeczna, przetwórstwo przemysłowe.

Rys. 5. Rehabilitowani według sekcji gospodarki i płci

Tabl. 8. Rehabilitowani według zawodów oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

struktura procentowa

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psychoso matycznych	układu oddecho wego
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:					
Specjaliści do spraw zdrowia	4,5	4,9	1,6	1,7	4,4
Specjaliści nauczania i wychowania	4,7	3,9	1,7	2,2	11,1
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	3,8	3,7	2,4	5,7	4,3
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	6,5	6,5	3,9	9,0	6,1
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	7,5	7,8	5,4	7,8	7,0
Pracownicy usług osobistych	3,4	3,5	3,3	3,0	3,6
Sprzedawcy i pokrewni	4,3	4,5	1,9	6,0	3,5
Robotnicy budowlani i pokrewni	3,7	3,8	5,4	1,0	4,0
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	5,5	5,6	8,4	2,3	5,3
Elektrycy i elektronicy	3,3	3,4	3,3	2,2	3,7
Kierowcy i operatorzy pojazdów	4,2	4,1	8,3	1,5	3,3
Pomoce domowe i sprzątaczk	5,7	5,9	5,1	4,8	5,9
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	3,2	3,3	4,0	2,2	3,5

Tabl. 9. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz zawodów

struktura procentowa

Zawody i specjalności	Ogółem	w tym rehabilitowani na skutek chorób:			
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psychosomatycznych	układu oddechowego
OGÓŁEM	100,0	80,6	8,7	5,3	2,4
w tym:					
Specjaliści do spraw zdrowia	100,0	88,4	3,1	2,0	2,3
Specjaliści nauczania i wychowania	100,0	67,6	3,1	2,5	5,6
Specjaliści do spraw ekonomicznych i zarządzania	100,0	79,9	5,5	7,9	2,7
Średni personel z dziedziny prawa, spraw społecznych, kultury i pokrewny	100,0	81,5	5,2	7,4	2,2
Sekretarki, operatorzy maszyn biurowych i pokrewni	100,0	83,2	6,2	5,4	2,2
Pracownicy usług osobistych	100,0	81,9	8,3	4,7	2,5
Sprzedawcy i pokrewni	100,0	84,2	3,9	7,3	1,9
Robotnicy budowlani i pokrewni	100,0	83,1	12,8	1,4	2,6
Robotnicy obróbki metali, mechanicy maszyn i urządzeń i pokrewni	100,0	82,2	13,2	2,2	2,2
Kierowcy i operatorzy pojazdów	100,0	79,0	17,0	1,9	1,8
Pomoce domowe i sprzątaczk	100,0	83,3	7,7	4,4	2,4
Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	100,0	82,0	10,7	3,6	2,6

Tabl. 10. Rehabilitowani według sekcji gospodarki narodowej, w których byli zatrudnieni w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą

struktura procentowa

Sekcja gospodarki narodowej	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety	Nieustalona płeć
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
w tym:				
Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	0,7	1,3	0,3	7,1
Górnictwo i wydobywanie	0,8	1,4	0,3	-
Przetwórstwo przemysłowe	13,9	18,5	10,2	21,4
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0,5	0,8	0,3	-
Dostawa wody: gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją	1,0	1,5	0,5	-
Budownictwo	5,2	10,4	0,9	-
Handel i naprawy	9,4	9,0	9,7	7,1
Transport i gospodarka magazynowa	4,4	6,7	2,6	7,1
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	1,4	0,9	1,8	7,1
Informacja i komunikacja	0,7	0,7	0,7	-
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	2,6	1,3	3,6	-
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	1,5	1,5	1,6	-
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	2,7	2,4	3,0	7,1
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	6,8	7,2	6,5	7,1
Administracja publiczna i obrona narodowa: obowiązkowe zabezpieczenia społeczne	12,9	12,0	13,7	14,3
Edukacja	7,7	2,5	11,9	-
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	7,0	1,6	11,3	7,1
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	1,0	0,8	1,2	-
Pozostała działalność usługowa	1,8	1,1	2,3	-

W ogólnej populacji rehabilitowanych najliczniej występowały osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę, które to stanowiły 45,6% badanej populacji (tabl, 11). Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące stanowiły 7,6%, a osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 6,2%.

Tabl. 11. Rehabilitowani według wybranych tytułów ubezpieczenia^{*)}

struktura procentowa

Tytuł ubezpieczenia osoby poddanej rehabilitacji leczniczej	Ogółem
OGÓŁEM	100,0
w tym:	
osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę	45,6
osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	7,6
osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej do której stosuje się przepisy dotyczące zlecenia – łącznie z osobami współpracującymi	6,2
emeryci lub renciści	6,2
osoby bezrobotne, osoby pobierające zasiłek przedemerytalny lub świadczenie przedemerytalne	3,7

^{*)} Według stanu na koniec 2016 roku

Tabl. 12. Rehabilitowani według wybranych tytułów ubezpieczenia^{*)} oraz grup chorób

struktura procentowa

Grupa chorób	Osoby zatrudnione na podstawie umowy o pracę	Osoby prowadzące pozarolniczą działalność oraz osoby z nimi współpracujące	Osoby wykonujące pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	72,9	70,5	71,0
narządu ruchu rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	9,6	13,5	10,5
układu krążenia rehabilitowanych w systemie stacjonarnym	7,4	7,6	6,8
układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym	0,2	0,5	0,3
układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie	0,2	0,4	0,3
psychosomatycznych	3,9	4,4	4,2
układu oddechowego	2,4	1,7	2,7
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,9	1,1	2,2
narządu głosu	1,5	0,3	2,0
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,0	0,0	-

^{*)} Według stanu na koniec 2016 roku

Odsetek osób rehabilitowanych stacjonarnie lub ambulatoryjnie z powodu chorób narządu ruchu w grupie osób zatrudnionych na podstawie umowy o pracę wyniósł 82,5%, wśród osób prowadzących pozarolniczą działalność – 84,0%, a wśród zatrudnionych na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia – 81,5% (tabl.12).

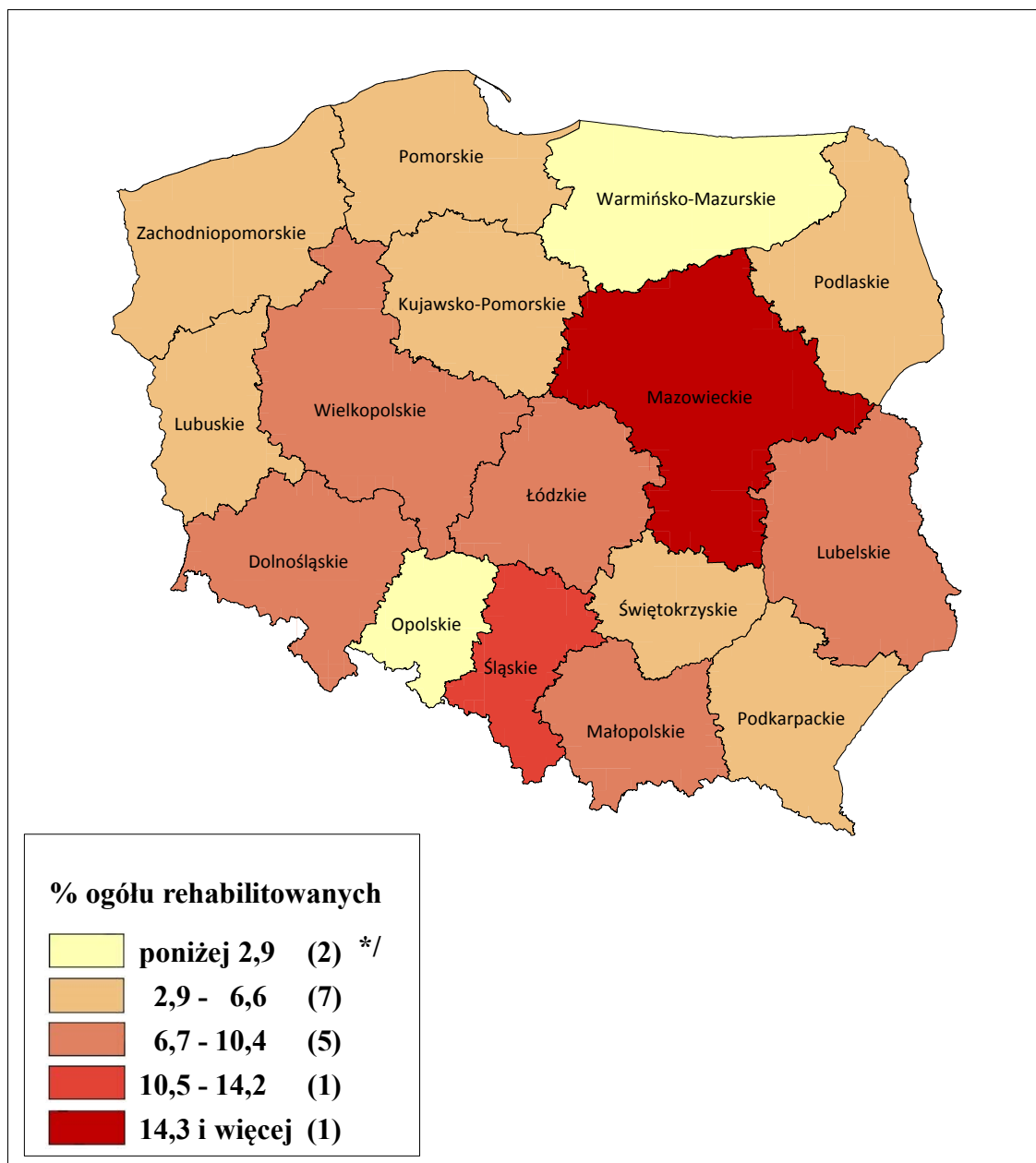
Podobnie jak w ubiegłych latach, w populacji osób poddanych rehabilitacji leczniczej najliczniej reprezentowani byli mieszkańcy województw o wysokim odsetku osób czynnych zawodowo: mazowieckiego (15,6% ogółu rehabilitowanych), śląskiego (14,1%) i łódzkiego (9,2%) – tabl. 13 i rys. 6.

Tabl. 13. Rehabilitowani według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

struktura procentowa

Województwo	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,4	8,3	6,7
Kujawsko-pomorskie	4,1	4,1	4,2
Lubelskie	7,2	6,5	7,8
Lubuskie	2,9	2,7	3,1
Łódzkie	9,2	8,7	9,6
Małopolskie	7,0	7,0	6,9
Mazowieckie	15,6	14,7	16,2
Opolskie	2,1	2,4	1,9
Podkarpackie	3,8	4,6	3,1
Podlaskie	3,7	3,5	3,9
Pomorskie	5,6	5,7	5,4
Śląskie	14,1	13,2	14,9
Świętokrzyskie	3,0	3,1	2,9
Warmińsko-mazurskie	2,7	3,1	2,5
Wielkopolskie	7,2	8,2	6,3
Zachodniopomorskie	4,4	4,2	4,6

Rys. 6 Rehabilitowani w 2016 r. według województw

*/ liczba województw

W tabeli 14 zaprezentowano kształtowanie się wskaźnika liczby osób poddanych rehabilitacji leczniczej w przeliczeniu na 100 tys. pracujących w poszczególnych województwach. W 2016 r. wartość wskaźnika ogółem dla wszystkich województw wyniosła 666 osób poddanych rehabilitacji leczniczej na 100 tys. pracujących. Podobnie jak w poprzednim roku, wartość znacznie przewyższającą przeciętną odnotowano w województwach: lubelskim – 1148 osoby na 100 tys. pracujących i podlaskim – 1045 osób. Najniższa wartość tego wskaźnika wystąpiła w województwach wielkopolskim – 462, małopolskim – 535 i podkarpackim – 551 osób poddanych rehabilitacji leczniczej na 100 tys. pracujących.

Tabl. 14. Rehabilitowani w przeliczeniu na 100 tys. pracujących według województw odpowiadających miejscu zamieszkania

Województwo	Liczba rehabilitowanych objętych badaniem statystycznym	Liczba rehabilitowanych na 100 tys. pracujących*/
OGÓLEM	83 788	666
Dolnośląskie	6 211	610
Kujawsko-pomorskie	3 470	560
Lubelskie	6 038	1 148
Lubuskie	2 431	780
Łódzkie	7 729	967
Małopolskie	5 842	535
Mazowieckie	13 025	593
Opolskie	1 787	629
Podkarpackie	3 161	551
Podlaskie	3 108	1 045
Pomorskie	4 659	609
Śląskie	11 845	739
Świętokrzyskie	2 476	765
Warmińsko-mazurskie	2 301	606
Wielkopolskie	5 993	462
Zachodniopomorskie	3 712	743

W grupie osób z chorobami narządu ruchu (formy stacjonarna i ambulatoryjna) przeważali mieszkańcy województw: mazowieckiego – 15,8% i śląskiego –14,3% (tabl. 15 i rys. 7).

Wśród rehabilitowanych ze względu na choroby układu krążenia (łącznie wszystkie trzy formy rehabilitacji) – 14,1% to mieszkańcy województwa mazowieckiego, 11,8% – wielkopolskiego, a 10,9% – śląskiego. W grupie ze schorzeniami psychosomatycznymi najliczniej reprezentowane były osoby z województw: śląskiego, wielkopolskiego i mazowieckiego (tabl. 15 i rys.8). Wśród osób z chorobami układu oddechowego przeważali mieszkańcy województwa: mazowieckiego, śląskiego i łódzkiego.

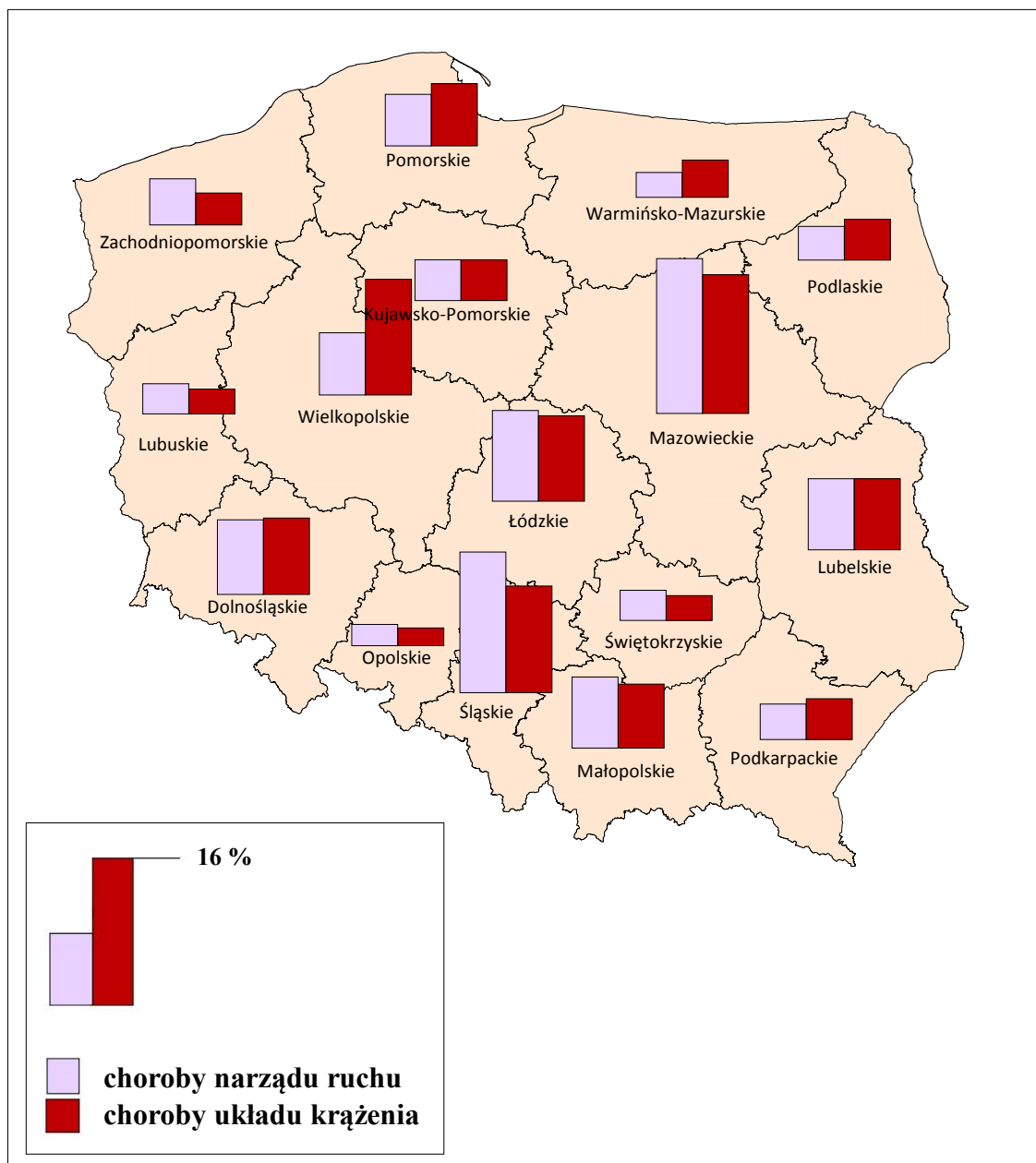
Tabl. 15. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

struktura procentowa

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:						
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psychosomatycznych	układu oddechowego	onkologicznych gruczołu piersiowego	narządu głosu	narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
Dolnośląskie	7,4	7,6	7,8	5,9	5,0	7,1	5,6	-
Kujawsko-pomorskie	4,1	4,1	4,2	4,8	2,8	2,7	9,3	-
Lubelskie	7,2	7,3	7,2	4,6	7,5	6,6	16,4	-
Lubuskie	2,9	3,1	2,6	0,7	1,7	4,5	1,4	-
Łódzkie	9,2	9,3	8,7	9,2	11,1	7,5	9,8	-
Małopolskie	7,0	7,2	6,5	4,0	9,4	6,6	5,5	-
Mazowieckie	15,6	15,8	14,1	11,4	16,3	15,1	10,3	80,8
Opolskie	2,1	2,2	1,8	1,7	2,3	2,6	1,6	-
Podkarpackie	3,8	3,6	4,2	8,3	2,7	2,6	2,0	-
Podlaskie	3,7	3,5	4,1	4,6	3,6	5,8	6,0	3,8
Pomorskie	5,6	5,3	6,4	7,4	5,1	6,6	4,7	-
Śląskie	14,1	14,3	10,9	17,2	14,3	14,9	10,7	15,4
Świętokrzyskie	3,0	3,1	2,6	0,7	4,1	2,7	1,9	-
Warmińsko-mazurskie	2,7	2,6	3,9	3,5	2,8	2,4	4,7	-
Wielkopolskie	7,2	6,3	11,8	11,8	8,9	8,0	7,4	-
Zachodniopomorskie	4,4	4,7	3,2	4,2	2,4	4,3	2,7	-

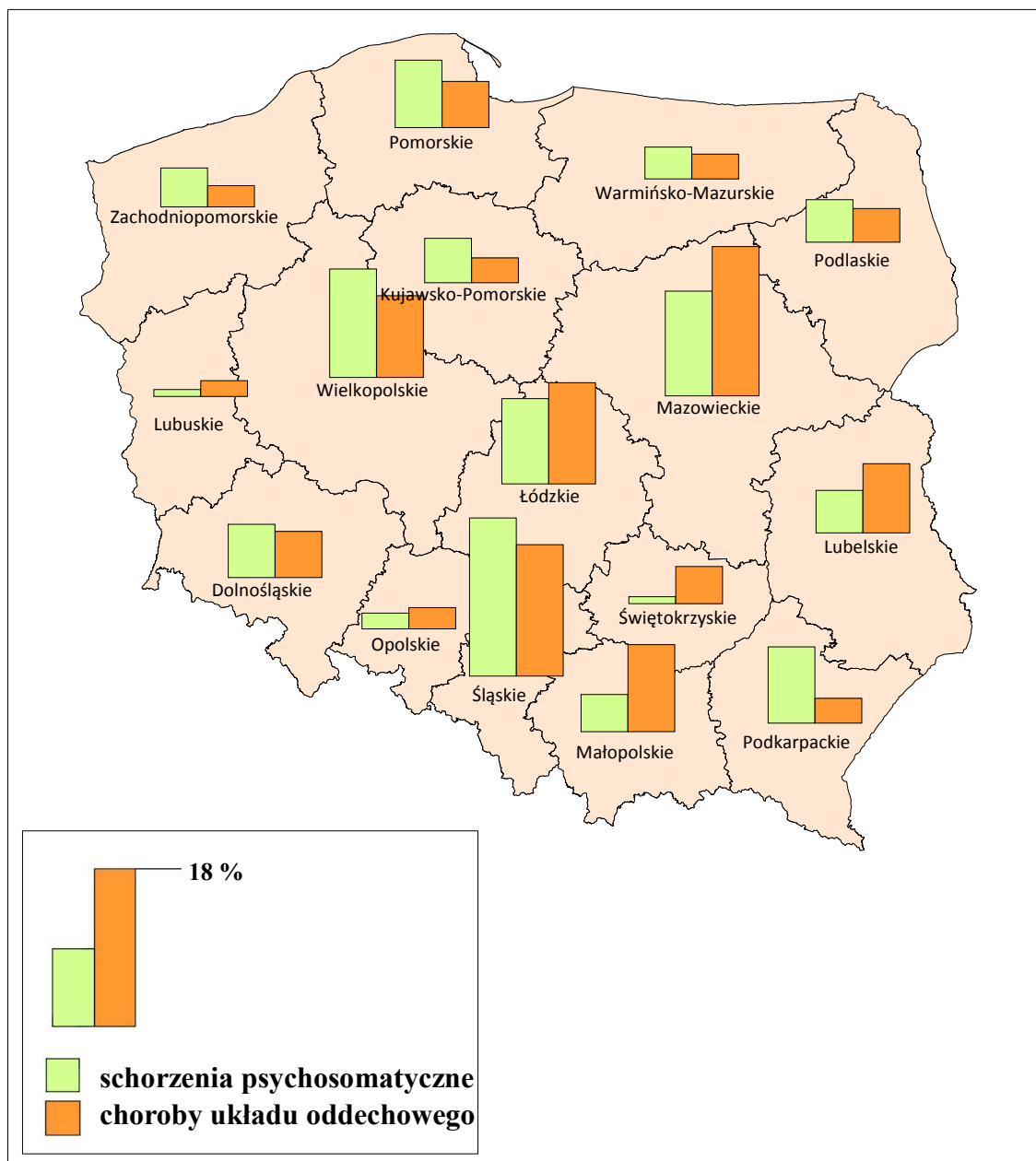
Rys. 7 Rehabilitowani w 2016 r. w związku z chorobami narządu ruchu*/ oraz chorobami układu krążenia*/ według województw

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 15.

*/ Choroby rehabilitowane w systemach stacjonarnym i ambulatoryjnym łącznie

Rys. 8 Rehabilitowani w 2016 r. w związku ze schorzeniami psychosomatycznymi oraz chorobami układu oddechowego według województw

Uwaga: Strukturę procentową prezentuje tabela 15.

Tabl.16. Rehabilitowani według grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej oraz województw odpowiadających miejscu zamieszkania

struktura procentowa

Województwo	Ogółem	Rehabilitowani na skutek chorób:						
		narządu ruchu stacjonarnie lub ambulatoryjnie	układu krążenia stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie	psycho somatycznych	układu oddechowego	onkologii cznych gruczołu piersiowego	narządu głosu	narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach
OGÓŁEM	100,0	80,6	8,7	5,3	2,4	1,9	1,2	0,0
Dolnośląskie	100,0	82,3	9,1	4,2	1,6	1,9	0,9	-
Kujawsko-pomorskie	100,0	79,6	8,8	6,1	1,6	1,3	2,6	-
Lubelskie	100,0	81,2	8,6	3,3	2,4	1,8	2,7	-
Lubuskie	100,0	86,0	7,8	1,3	1,3	3,0	0,6	-
Łódzkie	100,0	80,9	8,2	5,2	2,9	1,6	1,3	-
Małopolskie	100,0	83,0	8,0	3,0	3,2	1,8	0,9	-
Mazowieckie	100,0	82,8	8,0	3,9	2,5	1,9	0,8	0,2
Opolskie	100,0	82,7	7,4	4,3	2,5	2,3	0,9	-
Podkarpackie	100,0	75,3	9,5	11,6	1,7	1,3	0,6	-
Podlaskie	100,0	76,7	9,6	6,5	2,3	3,0	1,9	0,0
Pomorskie	100,0	77,4	10,1	7,1	2,2	2,2	1,0	-
Śląskie	100,0	81,6	6,7	6,4	2,4	2,1	0,9	0,0
Świętokrzyskie	100,0	85,3	7,6	1,2	3,3	1,8	0,8	-
Warmińsko-mazurskie	100,0	75,2	12,1	6,7	2,4	1,6	2,0	-
Wielkopolskie	100,0	70,9	14,2	8,7	2,9	2,1	1,2	-
Zachodniopomorskie	100,0	84,9	6,2	5,0	1,3	1,9	0,7	-

2. ŚWIADCZENIA POBIERANE PRZEZ UBEZPIECZONYCH PRZED REHABILITACJĄ LECZNICZĄ

Powodzenie rehabilitacji w znacznym stopniu zależy od możliwie wczesnego kierowania osób na leczenie rehabilitacyjne. Podstawą skierowania osoby ubezpieczonej na turnus rehabilitacyjny jest wydane przez lekarza orzecznika ZUS orzeczenie o potrzebie rehabilitacji leczniczej. Tabela 17 zawiera liczbę orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji wydanych w latach 2012-2016.

Tabl. 17. Liczba orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji leczniczej wydanych przez lekarzy orzeczników ZUS w latach 2012-2016

Wyszczególnienie	2012 r.	2013 r.	2014 r.	2015 r.	2016 r.
	w tys.				
Orzeczenia ustalające potrzebę rehabilitacji leczniczej wydane w trakcie orzekania o niezdolności do pracy dla celów rentowych w wyniku:					
- badań pierwszorazowych	2,2	2,1	2,0	1,9	1,9
- badań ponownych	9,5	9,0	8,3	7,1	5,9
- w trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy	11,3	6,9	5,7	5,0	4,6
- przy orzekaniu o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego	31,4	31,1	31,2	32,8	31,8
- na wniosek lekarza leczącego	30,3	36,1	40,8	47,4	55,6

Z powyższych danych wynika, że na przestrzeni lat wyraźnie zmniejsza się liczba rencistów, którym w trakcie badania ponownego dla celów rentowych przedłużono prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy oraz jednocześnie orzeczono potrzebę rehabilitacji leczniczej. Nieznacznie zmniejsza się również liczba orzeczeń ustalających potrzebę rehabilitacji wydawanych w trakcie kontroli prawidłowości orzekania o czasowej niezdolności do pracy. W 2016 roku w porównaniu z 2015 r. odnotowano spadek orzeczeń stwierdzających potrzebę rehabilitacji leczniczej ustaloną w trakcie orzekania o okolicznościach uzasadniających przyznanie świadczenia rehabilitacyjnego. Równocześnie w 2016 r. odnotowano większą o 8,2 tys. od tej z 2015 r. liczbę orzeczeń o potrzebie rehabilitacji leczniczej wydanych na wniosek lekarza leczącego, m.in. osobom, które przed uzyskaniem takiego orzeczenia nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. Wszystkie te zmiany struktury orzeczeń stwierdzających potrzebę rehabilitacji leczniczej miały wpływ na strukturę świadczeń pobieranych przez ubezpieczonych w momencie kierowania ich na rehabilitację leczniczą.

Z ogólnej liczby 83,8 tys. osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r., które zostały objęte badaniem statystycznym, w momencie skierowania, świadczenia z ubezpieczeń społecznych pobierało 55,2 tys. osób, a pozostałe 28,6 tys. nie pobierało przed rehabilitacją żadnych świadczeń. Opisana struktura osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r. według świadczeń pobieranych w momencie skierowania na leczenie rehabilitacyjne niewątpliwie miała wpływ na ocenę skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji. Skuteczność określana jest odsetkiem osób z populacji poddanej rehabilitacji leczniczej w danym roku, które w okresie 12 miesięcy po zakończonej rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego (uwaga – rozdział 3).

Z liczby 55,2 tys. osób pobierających świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację jakiegokolwiek świadczenia - 17,8 tys. osób pobierało zasiłek chorobowy, 29,4 tys. – świadczenie rehabilitacyjne, a 8,0 tys. osób – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

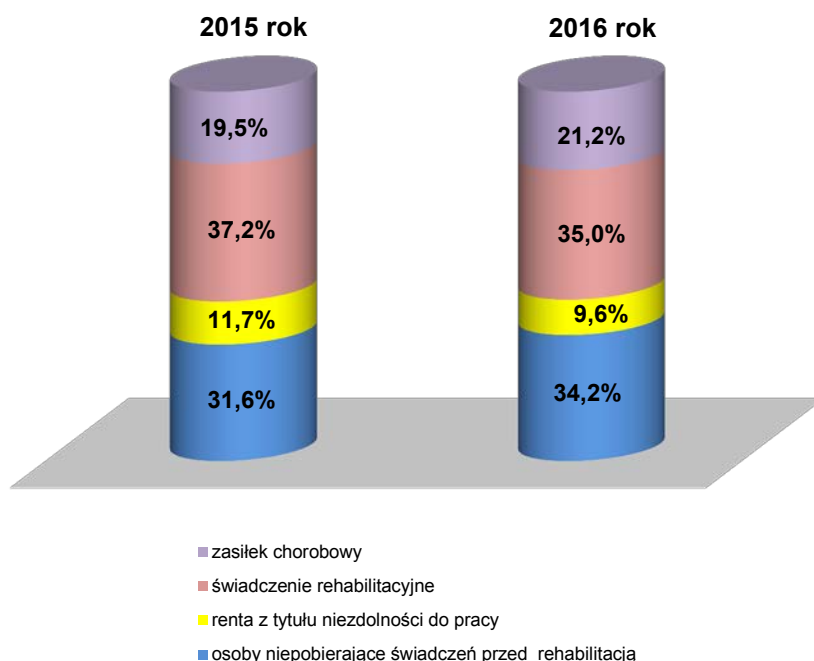
Tabl. 18. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację

Rodzaj świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	83 788 ^{*)}	100,0	37 478 ^{*)}	100,0	46 310 ^{*)}	100,0
z tego:						
I. Osoby pobierające świadczenia przed rehabilitacją	55 162	65,8	29 481	78,7	25 681	55,5
z tego pobierające:						
zasiłek chorobowy	17 768	21,2	8 146	21,8	9 622	20,8
świadczenie rehabilitacyjne	29 370	35,0	16 501	44,0	12 869	27,8
rentę z tytułu niezdolności do pracy	8 024	9,6	4 834	12,9	3 190	6,9
II. Osoby, które przed rehabilitacją nie pobierały żadnych świadczeń	28 626	34,2	7 997	21,3	20 629	44,5

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

Bardzo wysoki odsetek osób, które w momencie skierowania na rehabilitację nie pobierały żadnych świadczeń świadczy o coraz większym zrozumieniu profilaktyki zachorowań poprzez leczenie rehabilitacyjne szczególnie w zakresie chorób narządu ruchu i chorób układu krążenia. Porównanie struktury rehabilitowanych według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania w latach 2015 - 2016 zaprezentowano na rysunku 9.

Rys. 9. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą w latach 2015-2016

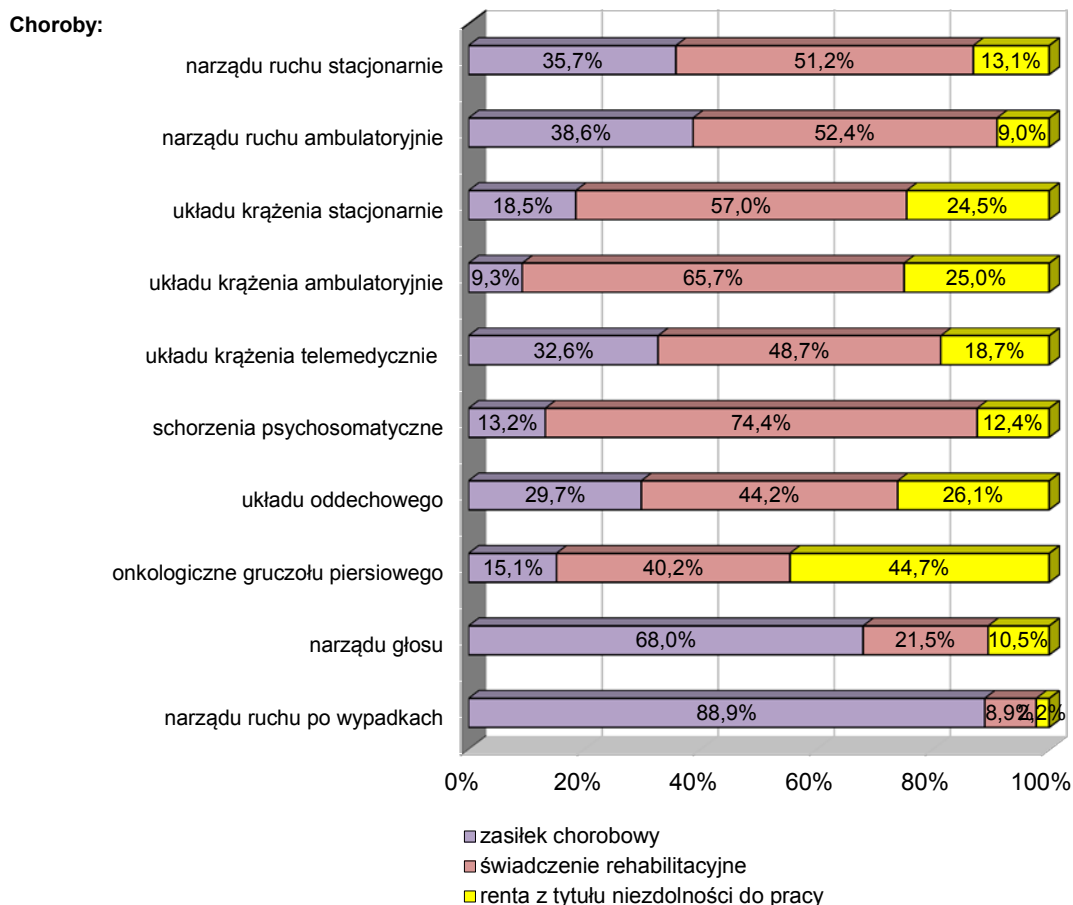
Struktura świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację kształtowała się odmiennie w poszczególnych grupach chorób, będących przyczyną rehabilitacji – zestawienie w tabelach 19-20 i na rysunku 10.

Tabl. 19. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

Grupy chorób	Ogółem ^{*)}	z tego pobierający przed rehabilitacją:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	55 162	17 768	29 370	8 024
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	36 662	13 095	18 781	4 786
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	6 214	2 401	3 254	559
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5 563	1 027	3 170	1 366
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	216	20	142	54
układu krążenia telemedycznie	193	63	94	36
schorzeń psychosomatycznych	4 088	541	3 040	507
układu oddechowego	1 062	316	469	277
onkologicznych gruczołu piersiowego	938	142	377	419
narządu głosu	181	123	39	19
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	45	40	4	1

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 10. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób

Tabl. 20. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację oraz grup chorób, w następstwie których zostali poddani rehabilitacji leczniczej

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	z tego pobierający przed rehabilitacją:		
		zasiłek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓLEM	100,0	32,2	53,2	14,6
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym lub ambulatoryjnym	100,0	36,1	51,4	12,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym, ambulatoryjnym lub telemedycznie	100,0	18,6	57,0	24,4
schorzeń psychosomatycznych	100,0	13,2	74,4	12,4
układu oddechowego	100,0	29,7	44,2	26,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	15,1	40,2	44,7
narządu głosu	100,0	68,0	21,5	10,5
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	88,9	8,9	2,2

I tak, w grupie osób poddanych rehabilitacji leczniczej stacjonarnej lub ambulatoryjnej z powodu chorób narządu ruchu 51,4% osób w momencie skierowania na rehabilitację pobierało świadczenie rehabilitacyjne, a kolejne 36,1% - zasiłek chorobowy.

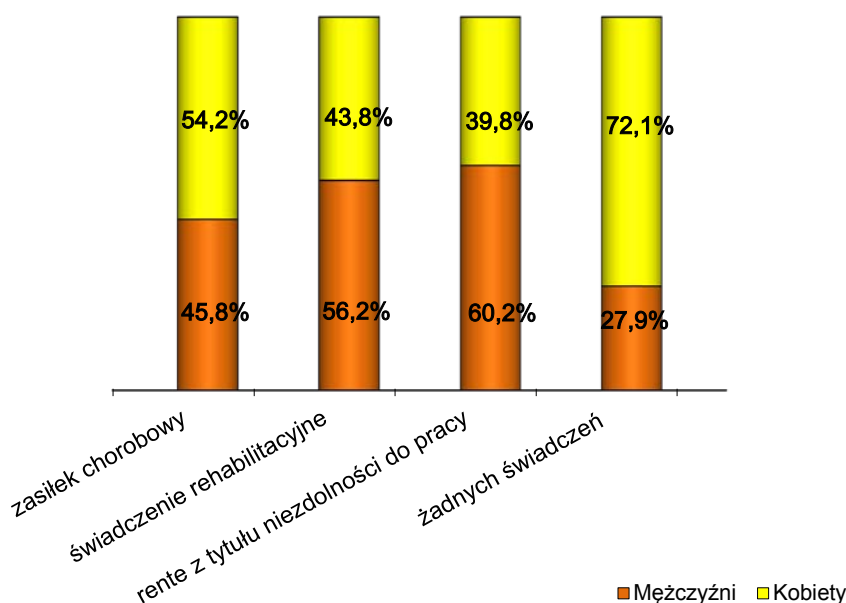
Z kolei w grupie poddanych rehabilitacji z powodu chorób układu krążenia (w jednej z trzech form) 57% osób skierowanych zostało w trakcie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego, a 24,4% w momencie skierowania posiadało status rencisty. Spośród skierowanych w związku z chorobami psychosomatycznymi świadczenie rehabilitacyjne pobierało 74,4% osób, a 12,4% było rencistami.

Odmiennie kształtowała się struktura świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację w grupie osób z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego: 40,2% pobierało świadczenie rehabilitacyjne, a 44,7% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Zauważa się wysoki odsetek kobiet w grupie osób niepobierających przed rehabilitacją leczniczą żadnych świadczeń. Stanowiły one 72,1% (rys. 11). Kobiety przeważały również w grupie pobierających przed rozpoczęciem rehabilitacji leczniczej zasiłek chorobowy, ich odsetek wyniósł 54,2%.

W strukturze według płci populacji rencistów oraz osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne przeważali mężczyźni. Wśród rencistów stanowili 60,2%, a w drugiej z wymienionych grup, tj. pobierających świadczenie rehabilitacyjne – 56,2%.

Rys. 11. Rehabilitowani pobierający świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według rodzaju świadczeń i płci

Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego przed rehabilitacją leczniczą wynosił 5,6 miesiąca i był zróżnicowany zależnie od grupy chorób (tabl. 21 i 22). Najdłużej, bo przeciętnie przez okres 7,2 miesiąca, świadczenie rehabilitacyjne pobierane było z powodu onkologicznych schorzeń gruczołu piersiowego.

Tabl. 21. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację świadczenie rehabilitacyjne według okresu jego pobierania i płci

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	12,5	11,0	14,7
4 - 6	68,2	70,0	65,9
7 - 9	9,2	9,3	9,0
10 - 12	9,2	8,8	9,6
nieustalony okres	0,9	0,9	0,8
Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach	5,6	5,7	5,5

Tabl. 22. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach:		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,6	5,6	5,5
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5,6	5,6	5,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	5,4	5,5	5,3
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,5	5,5	5,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	6,1	5,8	5,4
układu krążenia telemedycznie	4,5	4,4	4,7
schorzeń psychosomatycznych	5,4	5,4	5,4
układu oddechowego	5,4	5,3	5,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	7,2	-	7,2
narządu głosu	5,8	7,0	5,7
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	5,0	5,0	5,0

Średnio przez okres 5,8 miesiąca świadczenie to było pobierane w związku z chorobami narządu głosu, a przez 6,1 miesiąca przez rehabilitowanych ambulatoryjnie na choroby układu krążenia. Najszybciej, bo po 4,5 miesięcznym okresie pobierania świadczenia rehabilitacyjnego osoby z chorobami układu krążenia kierowane były na rehabilitację realizowaną w systemie telemedycznym.

Populacja rencistów skierowanych na rehabilitację leczniczą w 2016 r. liczyła 8,0 tys. osób (tabl. 23-25). W grupie tej przeważały osoby z chorobami narządu ruchu, stanowiąc łącznie 66,6% tej zbiorowości. Osoby pobierające renty z tytułu niezdolności do pracy spowodowanej chorobami układu krążenia stanowiły łącznie 18,2%. Niezdolni do pracy wskutek chorób psychosomatycznych to 6,3% populacji rencistów, a w następstwie chorób układu oddechowego – 3,5%.

Tabl. 23. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem		Mężczyźni		Kobiety	
	liczba	%	liczba	%	liczba	%
OGÓŁEM	8 024	100,0	4 834	60,2	3 190	39,8
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:						
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4 786	100,0	2 890	60,4	1 896	39,6
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	559	100,0	307	54,9	252	45,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 366	100,0	1 191	87,2	175	12,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	54	100,0	43	79,6	11	20,4
układu krążenia telemedycznie	36	100,0	34	94,4	2	5,6
schorzeń psychosomatycznych	507	100,0	174	34,3	333	65,7
układu oddechowego	277	100,0	187	67,5	90	32,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	419	100,0	-	-	419	100,0
narządu głosu	19	100,0	7	36,8	12	63,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	1	100,0	1	100,0	-	-

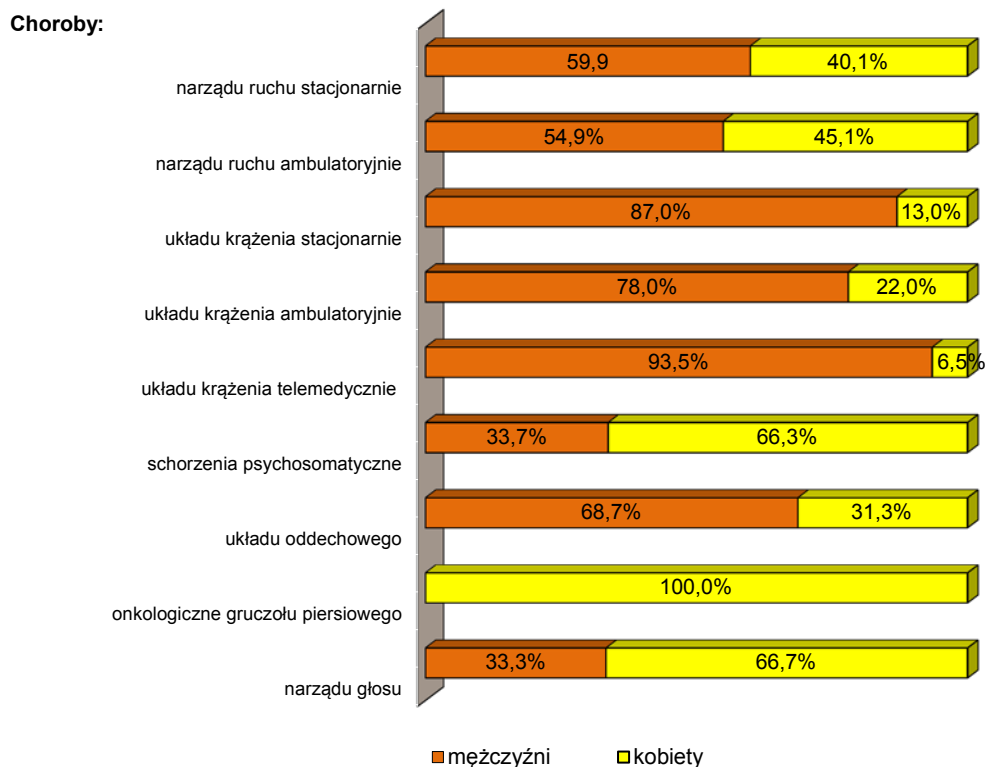
Średni wiek rencistów wynosił 52,2 roku i kształtował się odmiennie w poszczególnych grupach chorób będących przyczyną rehabilitacji. W najliczniejszej grupie osób rehabilitowanych stacjonarnie z powodu chorób narządu ruchu wyniósł 51,1 roku, podczas gdy w drugiej pod względem liczebności grupie osób z chorobami układu krążenia, rehabilitowanych w systemie stacjonarnym wyniósł 55,9 roku.

Najwyższy średni wiek, wynoszący 56,4 roku, odnotowano w grupach osób ze schorzeniami układu krążenia rehabilitowanymi ambulatoryjnie lub teledywnie (tabl. 24).

Tabl. 24. Średni wiek rehabilitowanych pobierających w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według grup chorób i płci

Grupy chorób	Średni wiek w latach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	52,2	53,0	50,9
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	51,1	51,6	50,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	50,4	51,7	48,9
układu krążenia w systemie stacjonarnym	55,9	56,2	53,4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	56,4	56,9	54,3
układu krążenia teledywnie	56,4	56,4	56,5
schorzeń psychosomatycznych	52,1	53,0	51,7
układu oddechowego	53,8	54,4	52,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	51,8	-	51,8
narządu głosu	57,5	60,4	55,8
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	27,0	27,0	-

Rys. 12. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy według grup chorób i płci

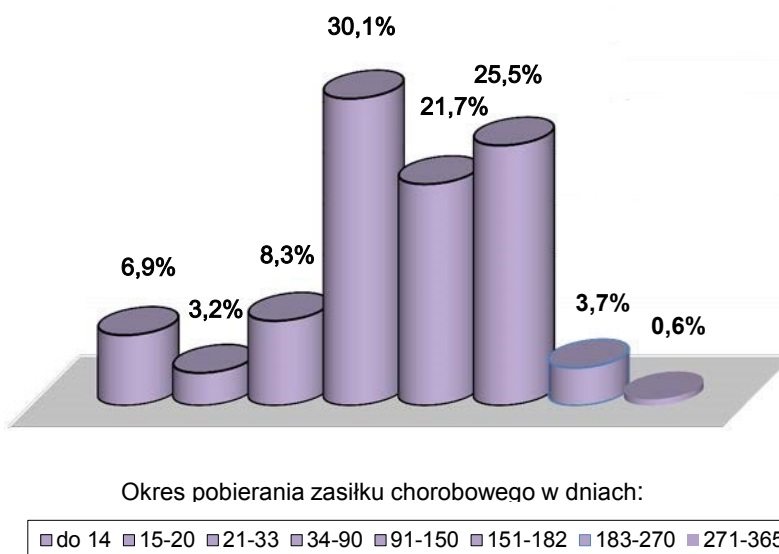

Tabl. 25 Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą rentę z tytułu niezdolności do pracy według stopnia niezdolności do pracy i grup chorób

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:		renta szkoleniowa
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	8 024	593	7 429	2
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4 786	343	4 442	1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	559	27	532	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 366	113	1 253	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	54	4	50	-
układu krążenia telemedycznie	36	5	31	-
schorzeń psychosomatycznych	507	11	496	-
układu oddechowego	277	25	252	-
onkologicznych gruczolu piersiowego	419	63	355	1
narządu głosu	19	1	18	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	1	1	-	-
MEŃCZYŹNI	4 834	375	4 458	1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	2 890	227	2 662	1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	307	15	292	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 191	101	1 090	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	43	4	39	-
układu krążenia telemedycznie	34	5	29	-
schorzeń psychosomatycznych	174	7	167	-
układu oddechowego	187	14	173	-
onkologicznych gruczolu piersiowego	-	-	-	-
narządu głosu	7	1	6	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	1	1	-	-
KOBIETY	3 190	218	2 971	1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	1 896	116	1 780	-
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	252	12	240	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	175	12	163	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	11	-	11	-
układu krążenia telemedycznie	2	-	2	-
schorzeń psychosomatycznych	333	4	329	-
układu oddechowego	90	11	79	-
onkologicznych gruczolu piersiowego	419	63	355	1
narządu głosu	12	-	12	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-

Oдноśnie zasiłku chorobowego pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację odnotowano, że przeciętna długość zasiłku chorobowego wykorzystanego przed rehabilitacją wyniosła średnio 105,4 dnia i wahała się od 66,8 dnia w grupie chorób narządu głosu, do 169,7 dnia w grupie chorób układu krążenia rehabilitowanych ambulatoryjnie (tabl. 26). W populacji mężczyzn najdłuższą przeciętną liczbę dni zasiłkowych odnotowano z tytułu chorób układu krążenia rehabilitowanych w systemie ambulatoryjnym (171,6 dnia), a w populacji kobiet - z tytułu chorób układu krążenia rehabilitowanych telemedycznie (163,8 dnia).

Rys. 13. Rehabilitowani pobierający w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą zasiłek chorobowy według okresów jego pobierania

Tabl. 26. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętna liczba dni zasiłkowych		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	105,4	110,4	101,2
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	105,1	110,7	100,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	104,6	105,8	103,7
układu krążenia w systemie stacjonarnym	109,7	112,4	100,9
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	169,7	171,6	152,0
układu krążenia telemedycznie	122,9	120,1	163,8
schorzeń psychosomatycznych	124,2	120,7	125,3
układu oddechowego	91,2	110,6	79,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	101,5	-	101,5
narządu głosu	66,8	93,6	64,7
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	91,3	82,9	102,7

3. ŚWIADCZENIA POBIERANE W OKRESIE 12 MIESIĘCY PO REHABILITACJI LECZNICZEJ

Badanie statystyczne osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 roku, analogicznie jak w latach poprzednich, w zakresie zasiłków chorobowych zostało zrealizowane wyłącznie na podstawie informacji zawartych w podsystemach Kompleksowego Systemu Informatycznego ZUS. Korzystając z tego źródła, bez wnikania w dokumentację medyczną nie można ustalić, które z dni zasiłkowych zostały zliczone do jednego okresu zasiłkowego. Możliwa zatem była jedynie analiza zsumowanych dni zasiłkowych wykorzystanych w okresie 12 miesięcy po zakończonej rehabilitacji.

W związku z powyższym, do oceny skuteczności rehabilitacji leczniczej przyjmowany jest odsetek osób, które w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych.

Pozostałe zasady przyjęte przy realizacji badania nie uległy zmianie, tak też:

- wyniki badania zaprezentowano zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej;
- wyodrębnienia w/w grupy osób dokonano na podstawie kryterium zgodności numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji;
- w przypadku pobierania różnych świadczeń w miarę ich przyznawania w tym okresie, analizę przeprowadzono w odniesieniu do ostatniego pobieranego świadczenia;
- jednostki chorobowe, z tytułu których pobierane były świadczenia po zakończeniu rehabilitacji leczniczej zakwalifikowano do grup chorób podlegających rehabilitacji leczniczej. Kwalifikacji tej dokonano uwzględniając stacjonarną, ambulatoryjną lub telemedyczną formę leczenia rehabilitacyjnego odbytego w 2016 roku, ze względu na potrzebę oceny skuteczności rehabilitacji w poszczególnych grupach chorób;
- jednostki chorobowe, z tytułu których pobierane były świadczenia po zakończeniu rehabilitacji leczniczej, a których nie można było zaliczyć do jednej z grup chorób podlegających rehabilitacji zakwalifikowano do grupy „pozostałe choroby”.

3.1. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI BEZ WZGLĘDU NA CHOROBE BĘDĄCĄ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

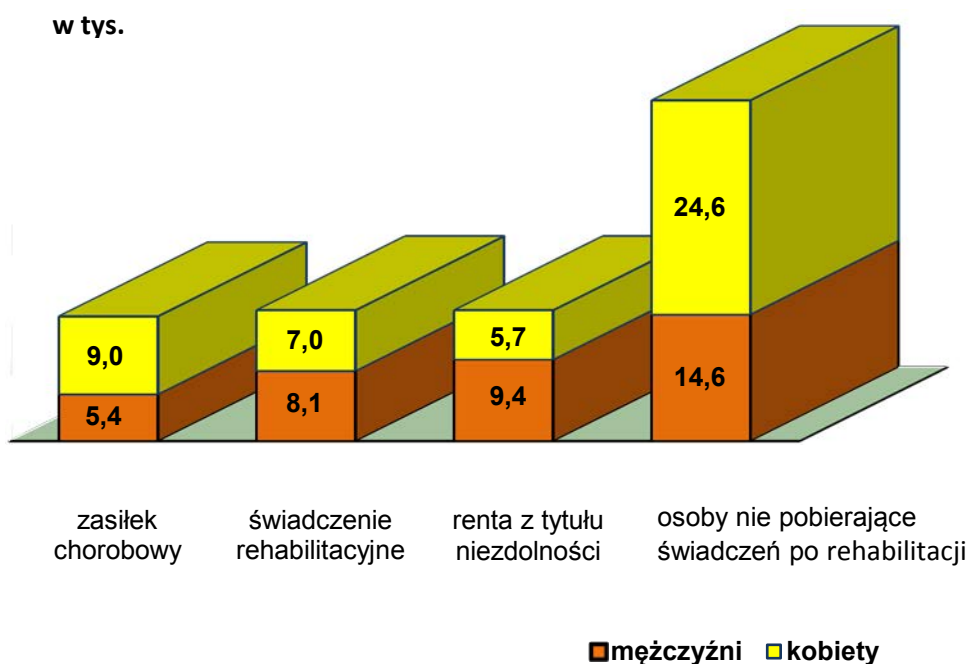
Analiza osób objętych badaniem statystycznym (83,8 tys.) w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej pokazała, że:

- 39,2 tys. osób (tj. 46,8% badanej populacji) nie pobierało żadnych świadczeń,
- 44,6 tys. (tj. 53,2%) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, lub rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - ◆ 14,3 tys. osób (tj. 17,1% badanej populacji) pobierało zasiłek chorobowy,
  - ◆ 15,1 tys. (tj. 18,0%) - pobierało świadczenie rehabilitacyjne,
  - ◆ 15,2 tys. (tj. 18,1%) – pobierało rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji 46,8% osób poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r., nie pobierało żadnych świadczeń, zatem zgodnie z przyjętym dla potrzeb badania statystycznego założeniem należy uznać, że w przypadku tych osób rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna.

Dla porównania odsetek osób nie pobierających po rehabilitacji żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych wynosił w poprzednich latach: w 2015 r. – 43,4%, w 2014 r. – 42,9%. Strukturę rehabilitowanych w 2016 roku według rodzaju świadczeń pobieranych po rehabilitacji oraz płci przedstawia rysunek 14.

Rys. 14. Liczba rehabilitowanych według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po rehabilitacji i płci

Tabl. 27 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	83 788	100,0
z tego		
I. Osoby pobierające świadczenia z tego pobierający:	44 573	53,2
zasiłek chorobowy	14 343	17,1
świadczenie rehabilitacyjne	15 114	18,0
rentę z tytułu niezdolności do pracy	15 116	18,1
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	39 215	46,8
MEŻCZYŻNI	37 478	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia z tego pobierający:	22 827	60,9
zasiłek chorobowy	5 384	14,4
świadczenie rehabilitacyjne	8 071	21,5
rentę z tytułu niezdolności do pracy	9 372	25,0
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	14 651	39,1
KOBIETY	46 310	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia z tego pobierający:	21 746	47,0
zasiłek chorobowy	8 959	19,4
świadczenie rehabilitacyjne	7 043	15,2
rentę z tytułu niezdolności do pracy	5 744	12,4
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	24 564	53,0

^{*) Liczba rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym}

Okres pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji był zróżnicowany w poszczególnych rodzajach świadczeń zależnie od jednostek chorobowych będących przyczyną niezdolności do pracy.

W 2016 r. przeciętna liczba dni zasiłku chorobowego pobieranego po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego wynosiła 42,8 dnia (tab.29). Najdłużej, bo przez okres 87,6 dnia zasiłek chorobowy pobierały osoby poddane rehabilitacji w zakresie chorób układu krążenia w systemie ambulatoryjnym. W najliczniejszej grupie rehabilitowanych w systemie stacjonarnym z tytułu chorób narządu ruchu przeciętny okres zasiłkowy wyniósł 42,5 dnia.

Tabl. 28. Rehabilitowani pobierający jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji zasiłek chorobowy według grup chorób i płci
struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	77,6	77,1	77,8
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,2	7,5	7,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	4,8	9,5	2,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,0	0,1	0,0
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,3	0,0
schorzeń psychosomatycznych	2,1	1,3	2,6
układu oddechowego	2,4	2,1	2,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,7	-	2,7
narządu głosu	0,7	0,2	1,0
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,1	0,1	0,1
pozostałych	3,3	1,8	4,2

Tabl. 29. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w dniach:		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓLEM	42,8	47,3	40,1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	42,5	47,1	39,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	54,6	57,9	52,5
układu krążenia w systemie stacjonarnym	33,3	33,8	32,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	87,6	105,5	16,0
układu krążenia telemedycznie	41,4	37,6	59,0
schorzeń psychosomatycznych	65,7	84,4	59,8
układu oddechowego	39,3	54,8	31,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	40,3	-	40,3
narządu głosu	12,4	29,7	10,7
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	47,3	43,7	49,2
pozostałych	33,1	46,3	29,6

W grupie osób pobierających świadczenie rehabilitacyjne, jako ostatnie świadczenie po rehabilitacji, dominowały osoby z chorobami narządu ruchu stanowiąc 71,5% tej populacji (tabl. 30-31). Kolejne 12,2% to osoby ze schorzeniami psychosomatycznymi, a 11,2% to osoby z chorobami układu krążenia. Struktura pobierających świadczenie rehabilitacyjne według przyczyn chorobowych kształtowała się odmiennie w zależności od płci. Zarówno w populacji mężczyzn, jak i w populacji kobiet dominowały choroby narządu ruchu. Drugą pod względem liczebności przyczyną rehabilitacji leczniczej w populacji mężczyzn były choroby układu krążenia (17,4%), a schorzenia psychosomatyczne dotyczyły tylko 5,2% tej grupy. Natomiast w populacji kobiet co piąte świadczenie rehabilitacyjne pobierane było z powodu schorzeń psychosomatycznych, podczas gdy z chorobami układu krążenia związane było jedynie 4,1% świadczeń.

W 80,8% przypadków świadczenie rehabilitacyjne było kontynuacją świadczenia przyznanego przed rehabilitacją leczniczą. W związku z tym w obu populacjach w przeszło 67% przypadków świadczenie pobierano przez okres nie przekraczający 6 miesięcy.

Tabl. 30. Rehabilitowani pobierający jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji świadczenie rehabilitacyjne według grup chorób i płci
struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	61,1	63,9	58,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	10,4	9,7	11,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	10,5	16,3	3,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,7	0,2
układu krążenia telemedycznie	0,2	0,4	0,1
schorzeń psychosomatycznych	12,2	5,2	20,3
układu oddechowego	1,1	1,0	1,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,0	-	2,2
narządu głosu	0,1	0,0	0,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,1	0,1	0,1
pozostałych	2,8	2,7	2,9

Tabl. 31. Rehabilitowani pobierający świadczenie rehabilitacyjne jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji, według okresu jego pobierania i płci

struktura procentowa

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 - 3 miesięcy	37,6	38,3	36,8
4 - 6	30,5	30,6	30,3
7 - 9	22,7	22,1	23,5
10 - 12	9,2	9,0	9,4

Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji leczniczej w 2016 r. wynosił 5,2 miesiąca (tabl. 32). Długość tego okresu wahała się w zależności od grup chorobowych. Najdłużej świadczenie to pobierały osoby z chorobami narządu głosu (6,8 miesiąca), najkrócej osoby z onkologicznymi chorobami gruczołu piersiowego (4,6 miesiąca).

Tabl. 32. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,2	5,1	5,2
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	5,0	5,0	5,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	4,9	4,8	5,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,3	5,2	5,5
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,6	5,4	6,6
układu krążenia telemedycznie	5,3	5,4	5,0
schorzeń psychosomatycznych	5,8	5,9	5,8
układu oddechowego	5,5	5,5	5,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,6	-	4,6
narządu głosu	6,8	11,0	6,4
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	6,0	6,6	5,0
pozostałych	5,9	6,1	5,7

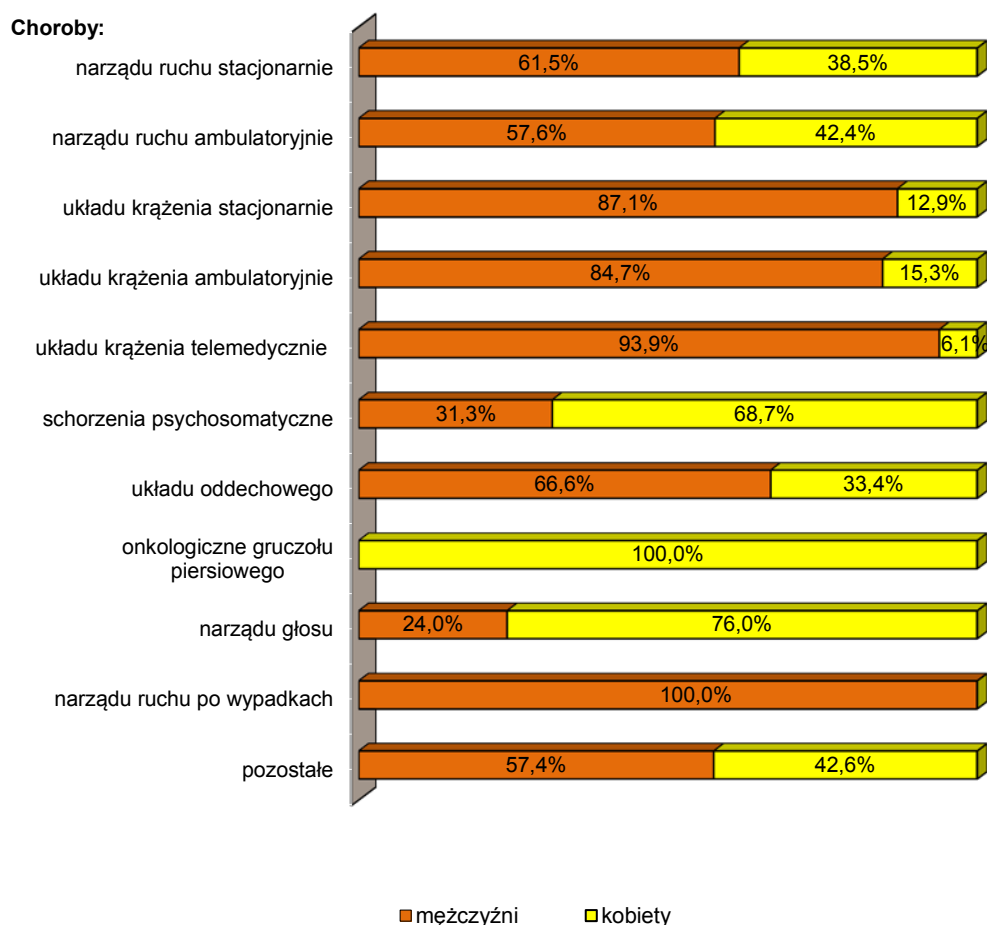
W 2016 r. grupa osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji, liczyła 15,1 tys. osób.

Tabl. 33. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem ^{*)}	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	15 116	9 372	5 744
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	9 253	5 690	3 563
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	1 144	659	485
układu krążenia w systemie stacjonarnym	2 098	1 827	271
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	72	61	11
układu krążenia telemedycznie	49	46	3
schorzeń psychosomatycznych	672	210	462
układu oddechowego	419	279	140
onkologicznych gruczołu piersiowego	350	-	350
narządu głosu	25	6	19
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	1	1	-
pozostałych	1033	593	440

^{*)} Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy spośród 83 788 rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 15. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób i płci

Z tej liczby 92,7% pobierało rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 7,3% - z powodu całkowitej niezdolności do pracy (tabl.34-35).

Z ogólnej liczby rencistów 68,8% świadczeń pobierały osoby z chorobami narządu ruchu rehabilitowane w systemach stacjonarnym lub ambulatoryjnym. Kolejne 14,7% stanowiły renty przyznane z powodu chorób układu krążenia, a 2,8% - renty wskutek chorób układu oddechowego. Ponad 6,8% rencistów pobierało świadczenie rentowe z tytułu chorób, określanych jako „pozostałe choroby”, których nie można zakwalifikować do żadnego z wymienianych w opracowaniu profili rehabilitacji.

Tabl. 34. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według grup chorób, płci oraz stopnia niezdolności do pracy

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:		renta szkoleniowa
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	7,3	92,7	0,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	7,0	93,0	0,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,6	93,4	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	7,1	92,9	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,9	93,1	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	6,1	93,9	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,5	95,5	-
układu oddechowego	100,0	9,3	90,7	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	13,7	86,3	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	100,0	-	-
pozostałych	100,0	9,6	90,2	0,2
MEŻCZYŹNI	100,0	7,5	92,5	0,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	7,5	92,5	0,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,4	93,6	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	6,9	93,1	0,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	8,2	91,8	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	6,5	93,5	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	6,7	93,3	-
układu oddechowego	100,0	9,7	90,3	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	100,0	-	-
pozostałych	100,0	10,2	89,8	-
KOBIETY	100,0	6,8	93,2	0,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	6,1	93,9	-
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,8	93,2	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	8,1	91,9	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	-	100,0	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	-	100,0	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	3,5	96,5	-
układu oddechowego	100,0	8,6	91,4	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	13,7	86,3	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
pozostałych	100,0	8,8	90,8	0,4

**Tabl. 35. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy, według stopnia niezdolności do pracy, grup chorób oraz płci
struktura procentowa**

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:		renta szkoleniowa
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	61,2	59,0	61,4	50,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,6	6,9	7,6	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	13,9	13,5	13,9	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,5	0,5	-
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,3	0,3	-
schorzeń psychosomatycznych	4,4	2,7	4,6	-
układu oddechowego	2,8	3,6	2,7	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,3	4,4	2,2	-
narządu głosu	0,2	-	0,2	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,0	0,1	-	-
pozostałych	6,8	9,0	6,6	50,0
MEŻCZYŹNI	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	60,7	60,6	60,7	100,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,0	6,0	7,1	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	19,5	17,9	19,6	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,7	0,7	0,6	-
układu krążenia telemedycznie	0,5	0,4	0,5	-
schorzeń psychosomatycznych	2,2	2,0	2,3	-
układu oddechowego	3,0	3,8	2,9	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-	-
narządu głosu	0,1	-	0,1	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,0	0,1	-	-
pozostałych	6,3	8,5	6,2	-
KOBIETY	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego rehabilitowani z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	62,0	56,3	62,5	-
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	8,5	8,5	8,4	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	4,7	5,7	4,6	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,2	-	0,2	-
układu krążenia telemedycznie	0,1	-	0,1	-
schorzeń psychosomatycznych	8,0	4,1	8,3	-
układu oddechowego	2,4	3,1	2,4	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	6,1	12,3	5,6	-
narządu głosu	0,3	-	0,4	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
pozostałych	7,7	10,0	7,5	100,0

Tabl. 36. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	44 573¹⁾	14 343	15 114	15 116
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	29 619	11 125	9 241	9 253
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	3 748	1 041	1 563	1 144
układu krążenia w systemie stacjonarnym	4 384	696	1 590	2 098
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	146	5	69	72
układu krążenia telemedycznie	101	17	35	49
schorzeń psychosomatycznych	2 824	303	1848	672
układu oddechowego	920	339	162	419
onkologicznych gruczołu piersiowego	742	238	154	350
narządu głosu	135	97	13	25
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	15	9	5	1
pozostałych	1 939	473	433	1 033

¹⁾ Liczba osób pobierających świadczenia po rehabilitacji spośród 83 788 rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

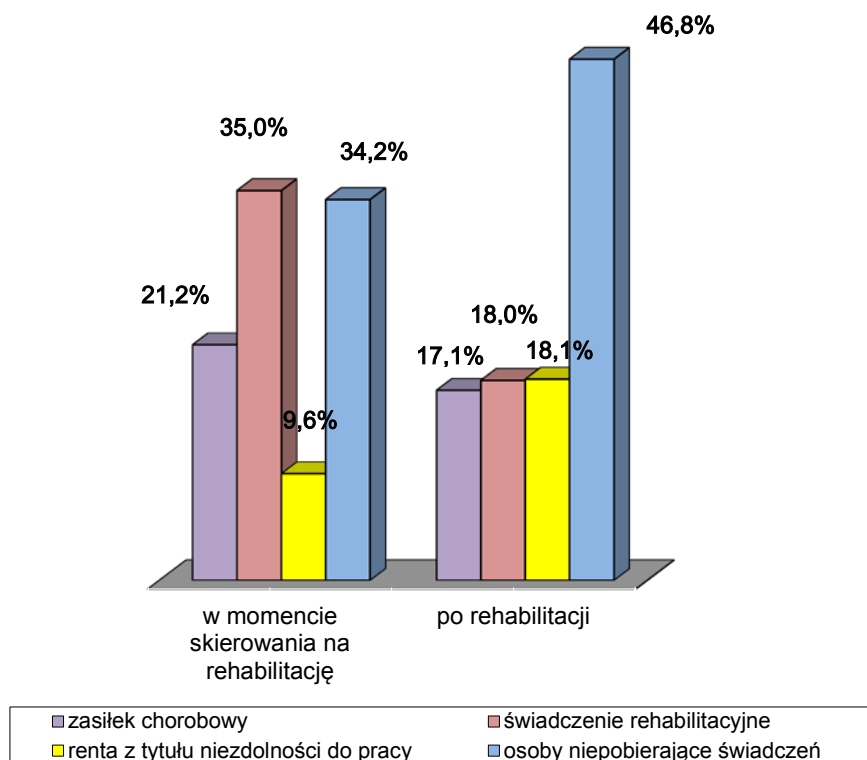
Strukturę rehabilitowanych zależnie od rodzaju świadczenia pobieranego jako ostatnie przed rehabilitacją i świadczenia pobieranego jako ostatnie po jej zakończeniu przedstawiają tabl. 37 i rys.16.

Tabl. 37. Rehabilitowani według rodzaju świadczenia pobieranego w momencie skierowania na rehabilitację oraz ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji bądź faktu niepobierania świadczeń

Rodzaj świadczenia	okres skierowania na rehabilitację leczniczą		okres 12 miesięcy po rehabilitacji leczniczej	
	liczba	w odsetkach	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	83 788	100,0	83 788	100,0
I. Osoby pobierające świadczenia	55 162	65,8	44 573	53,2
zasilek chorobowy	17 768	21,2	14 343	17,1
świadczenie rehabilitacyjne	29 370	35,0	15 114	18,0
rentę z tytułu niezdolności do pracy	8 024	9,6	15 116	18,1
II. Osoby, które nie pobierały świadczeń	28 626	34,2	39 215	46,8

Rys. 16. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą oraz rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

Jak już wspomniano w rozdziale 3, wyniki corocznego badania osób poddanych rehabilitacji leczniczej prezentowane są zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Kryterium wyodrębnienia tej grupy osób jest zgodność numeru statystycznego jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, z tytułu której pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

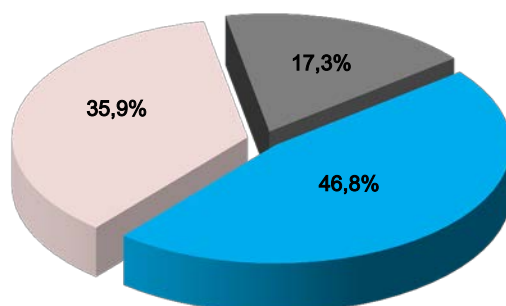
W 2016 roku wyodrębniona grupa osób pobierająca po rehabilitacji świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji liczyła 30,1 tys. osób i stanowiła 35,9% ogólnej populacji rehabilitowanych. Równocześnie 39,2 tys. osób nie pobierało po rehabilitacji żadnych świadczeń. Z tytułu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji, świadczenia w okresie 12 miesięcy od zakończenia leczenia pobierało 14,5 tys. osób, a więc 17,3% ogółu rehabilitowanych. Dane te zaprezentowano w tabl. 38 i na rys. 17.

Tabl. 38. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	83 788	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji	44 573	53,2
z tego pobierający:		
- z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	30 070	35,9
- z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	14 503	17,3
II. Osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	39 215	46,8

^{*)} Liczba rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 17. Rehabilitowani według rodzaju świadczeń pobieranych w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej

- osoby pobierające świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji
- osoby pobierające świadczenia z tytułu zaistnienia innej choroby
- osoby niepobierające świadczeń po rehabilitacji

3.2. ŚWIADCZENIA POBIERANE PO REHABILITACJI Z TYTUŁU CHOROBY BĘDĄCEJ PRZYCZYNĄ REHABILITACJI

Dla celów badania statystycznego osób poddanych rehabilitacji leczniczej w ramach prewencji rentowej ZUS przyjęto zasadę prezentacji wyników zarówno dla całej badanej populacji, jak i wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Jak wcześniej wspomniano, wyodrębnienia tej grupy dokonuje się porównując numer statystyczny jednostki chorobowej, z tytułu której ubezpieczony został poddany rehabilitacji leczniczej, z jednostką chorobową, w związku z którą pobierał ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji.

W 2016 r. populacja rehabilitowanych objętych badaniem, którzy po odbyciu leczenia rehabilitacyjnego pobierała świadczenia z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji leczniczej lub nie pobierała już żadnych świadczeń liczyła 69,3 tys. osób.

Tabl. 39. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej

Wyszczególnienie	Ogółem	
	liczba	w odsetkach
OGÓŁEM	69 285*	100,0
z tego:		
osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	30 070	43,4
osoby, które po rehabilitacji nie pobierały żadnych świadczeń	39 215	56,6

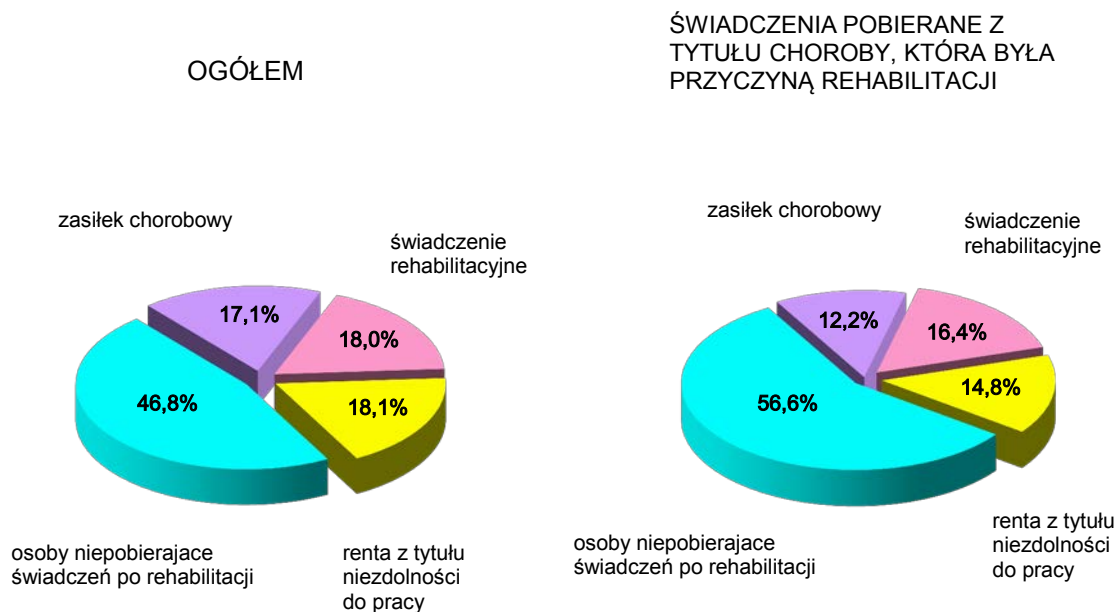
^{*) Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji, ustalona spośród 83 788 rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym}

Z tej liczby:

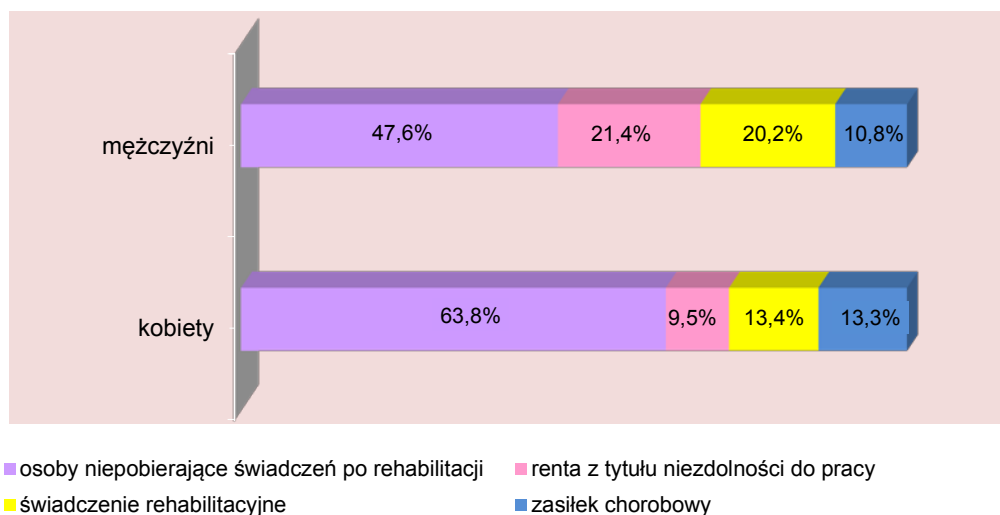
- 39,2 tys. osób (tj. 56,6% tej wyodrębnionej populacji) nie pobierało po rehabilitacji żadnych świadczeń,
- 30,1 tys. (tj. 43,4%) kontynuowało pobieranie świadczeń przyznanych przed rehabilitacją lub w jej trakcie, bądź rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia, z tego:
  - 8,5 tys. osób (tj. 12,2%) pobierało zasiłek chorobowy,
  - 11,4 tys. (tj. 16,4%) - świadczenie rehabilitacyjne,
  - 10,2 tys. (tj. 14,8%) - rentę z tytułu niezdolności do pracy.

Powyższe wyniki wskazują, że w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej 56,6% populacji poddanej rehabilitacji w 2016 r., nie pobierało żadnych świadczeń z ubezpieczeń społecznych z tytułu choroby, która była powodem skierowania na leczenie rehabilitacyjne. Zatem zgodnie z przyjętym do badania założeniem (patrz rozdział 3), w przypadku tych osób rehabilitacja lecznicza okazała się skuteczna.

Rys. 18. Zestawienie wyników rehabilitacji w 2016 roku ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji

Rys.19. Rehabilitowani według płci oraz faktu pobierania po rehabilitacji świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej

Tabl. 40. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji leczniczej, pobieranego z tytułu choroby, która była przyczyną tej rehabilitacji

Rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji	Ogółem	
	liczba ^{*)}	w odsetkach
OGÓŁEM	69 285^{*)}	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	30 070	43,4
z tego pobierający:		
zasilek chorobowy	8 467	12,2
świadczenie rehabilitacyjne	11 359	16,4
rentę z tytułu niezdolności do pracy	10 244	14,8
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	39 215	56,6
MEŻCZYŹNI	30 769	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	16 118	52,4
z tego pobierający:		
zasilek chorobowy	3 341	10,8
świadczenie rehabilitacyjne	6 206	20,2
rentę z tytułu niezdolności do pracy	6 571	21,4
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	14 651	47,6
KOBIETY	38 516	100,0
z tego:		
I. Osoby pobierające świadczenia	13 952	36,2
z tego pobierający:		
zasilek chorobowy	5 126	13,3
świadczenie rehabilitacyjne	5 153	13,4
rentę z tytułu niezdolności do pracy	3 673	9,5
II. Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji	24 564	63,8

^{*) Liczba osób pobierających świadczenia z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji ustalona spośród 83 788 rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym}

W wyodrębnionej grupie osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, zasiłek chorobowy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji pobierało 8,5 tys. osób. Przeciętna liczba dni zasiłku chorobowego wykorzystanego po rehabilitacji wyniosła 32,6 dnia i była zróżnicowana zarówno w zależności od płci, jak i w poszczególnych grupach chorób (tabl. 42). Okres pobierania zasiłku chorobowego w populacji mężczyzn wyniósł przeciętnie 36,5 dnia, a w populacji kobiet - 30,1 dnia. W populacji mężczyzn okres ten wahał się od 28,4 dnia dla nielicznych osób z chorobami narządu głosu do 80 dni dla rehabilitowanych ambulatoryjnie w związku z chorobami układu krążenia. W populacji kobiet najdłużej, bo przez okres 59 dni, zasiłek chorobowy pobierały te osoby, które poddano rehabilitacji z powodu chorób układu krążenia w systemie telemedycznym.

Zarówno w populacji mężczyzn, jak i w populacji kobiet ok. 84% dni zasiłkowych wynikało z niezdolności do pracy spowodowanej schorzeniami kwalifikowanymi do chorób narządu ruchu. Z powodu chorób układu krążenia zasiłek chorobowy pobierało 12,6% populacji mężczyzn i 2,8% populacji kobiet.

Tabl. 41. Rehabilitowani pobierający zasiłek chorobowy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji - według grup chorób i płci

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	77,9	76,6	78,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	6,0	6,6	5,7
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,1	0,1	0,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	6,5	12,3	2,7
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,0	0,1	0,0
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,2	0,1
schorzeń psychosomatycznych	2,4	1,2	3,1
układu oddechowego	3,2	2,7	3,6
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,8	-	4,6
narządu głosu	1,0	0,2	1,4

Tabl. 42. Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji - według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania zasiłku chorobowego w dniach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	32,6	36,5	30,1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	30,6	35,2	27,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	50,6	53,1	48,7
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	37,9	36,0	38,6
układu krążenia w systemie stacjonarnym	29,6	29,8	29,0
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	64,0	80,0	16,0
układu krążenia telemedycznie	36,0	26,1	59,0
schorzeń psychosomatycznych	55,9	71,0	52,0
układu oddechowego	36,0	46,6	30,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	40,5	-	40,5
narządu głosu	11,1	28,4	9,4

W 2016 r. dominującą przyczyną chorobową pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji były choroby narządu ruchu, stanowiły one bowiem 72% (tabl. 43). Dalsze 13% świadczeń rehabilitacyjnych pobierano z tytułu chorób układu krążenia. Największe zróżnicowanie przyczyn chorobowych pobieranych świadczeń rehabilitacyjnych w zależności od płci odnotowano w grupach chorób układu krążenia oraz schorzeń psychosomatycznych. Średnio co piąty mężczyzna i co dwudziesta kobieta pobierali świadczenie rehabilitacyjne wskutek chorób układu krążenia. Odwrotna zależność widoczna była w grupie schorzeń psychosomatycznych. Z powodu tych schorzeń świadczenie rehabilitacyjne pobierała co 5 kobieta i co 20 mężczyzna.

Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, był dłuższy o miesiąc od przeciętnego okresu odnotowanego w 2015 roku. Najdłużej, bo przez okres 6,3 miesiąca, świadczenie rehabilitacyjne pobierały kobiety z chorobami narządu głosu (tabl. 45).

Tabl. 43. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie - świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - według grup chorób i płci

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	61,7	63,7	59,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	10,3	9,6	11,2
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,1	0,0	0,1
układu krążenia w systemie stacjonarnym	12,3	19,0	4,4
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,8	0,2
układu krążenia telemedycznie	0,2	0,4	0,0
schorzeń psychosomatycznych	12,0	5,1	20,4
układu oddechowego	1,4	1,4	1,4
onkologicznych gruczołu piersiowego	1,4	-	3,0
narządu głosu	0,1	0,0	0,2

Tabl. 44. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie - świadczenie rehabilitacyjne z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji - według okresu jego pobierania i płci

struktura procentowa

Wyszczególnienie	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
z tego świadczenie rehabilitacyjne pobierane przez okres:			
1 -3 miesięcy	39,5	40,0	38,8
4 - 6	30,8	31,0	30,6
7 - 9	21,7	21,2	22,3
10 - 12	8,0	7,8	8,3

Tabl. 45. Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób i płci rehabilitowanych

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania świadczenia rehabilitacyjnego w miesiącach		
	Ogółem	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	5,0	5,0	5,1
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	4,9	4,9	4,9
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	4,7	4,6	4,8
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	3,4	3,5	3,3
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,3	5,3	5,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	5,7	5,4	7,4
układu krążenia telemedycznie	5,4	5,6	4,0
schorzeń psychosomatycznych	5,7	5,9	5,6
układu oddechowego	5,4	5,4	5,5
onkologicznych gruczołu piersiowego	4,6	-	4,6
narządu głosu	6,2	5,0	6,3

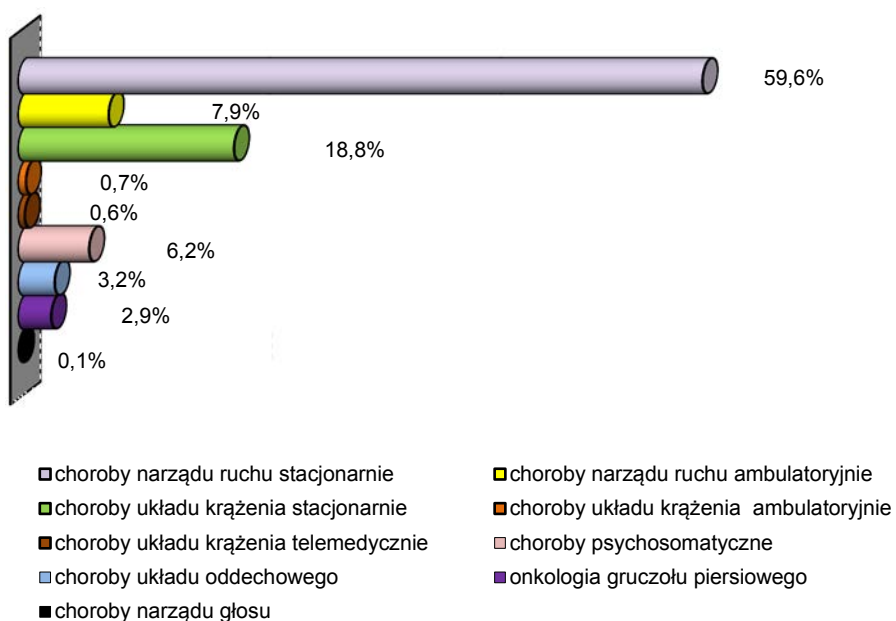
W 2016 r. grupa osób pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy jako ostatnie świadczenie w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji, liczyła 10,2 tys. osób, z czego 93,0% pobierało rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy, a 7,0% - rentę z tytułu całkowitej niezdolności do pracy (tabl. 46-49, rys. 20). Najwyższy odsetek osób z ustaloną całkowitą niezdolnością do pracy, tj. 16% odnotowano w grupie osób rehabilitowanych w związku z chorobami onkologicznymi gruczołu piersiowego, a 11,9% w grupie rehabilitowanych telemedycznie w związku z chorobami układu krążenia. Z ogólnej liczby rent 67,5% świadczeń pobierały osoby z chorobami narządu ruchu (w systemie stacjonarnym i ambulatoryjnym). Dalsze 20,1% to renty przyznane z powodu chorób układu krążenia (razem trzy formy rehabilitacji), 6,2% w związku z chorobami psychosomatycznymi i również 3,2% wskutek chorób układu oddechowego.

Tabl. 46. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób i płci

Grupy chorób	Ogółem ¹⁾	Mężczyźni	Kobiety
OGÓŁEM	10 244	6 571	3 673
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:			
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	6 107	3 842	2 265
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	810	475	335
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	1 923	1 719	204
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	77	65	12
układu krążenia telemedycznie	59	54	5
schorzeń psychosomatycznych	634	197	437
układu oddechowego	324	216	108
onkologicznych gruczołu piersiowego	300	-	300
narządu głosu	10	3	7

¹⁾ Liczba osób pobierających renty z tytułu niezdolności do pracy spośród 83 788 rehabilitowanych w 2016 roku objętych badaniem statystycznym

Rys. 20. Rehabilitowani pobierający po zakończeniu rehabilitacji rentę z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób

Tabl. 47. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według grup chorób oraz stopnia niezdolności do pracy

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:		renta szkoleniowa
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	7,0	93,0	0,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	6,9	93,1	0,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,6	94,4	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	7,2	92,8	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	6,5	93,5	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	11,9	88,1	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	3,5	96,5	-
układu oddechowego	100,0	9,0	91,0	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	16,0	84,0	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-
MEŻCZYŹNI	100,0	7,3	92,7	0,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	7,4	92,5	0,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,9	94,1	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	7,0	93,0	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	7,7	92,3	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	11,1	88,9	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	5,6	94,4	-
układu oddechowego	100,0	9,7	90,3	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-
KOBIETY	100,0	6,4	93,6	
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	5,9	94,1	-
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	5,1	94,9	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	8,8	91,2	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	-	100,0	-
układu krążenia telemedycznie	100,0	20,0	80,0	-
schorzeń psychosomatycznych	100,0	2,5	97,5	-
układu oddechowego	100,0	7,4	92,6	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	16,0	84,0	-
narządu głosu	100,0	-	100,0	-

Tabl. 48. Rehabilitowani pobierający w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji jako ostatnie świadczenie rentę z tytułu niezdolności do pracy z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, według stopnia niezdolności do pracy oraz grup chorób

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	renta okresowa z tytułu:		renta szkoleniowa
		całkowitej niezdolności do pracy	częściowej niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	59,6	58,8	59,7	100,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,9	6,3	8,0	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	18,8	19,3	18,7	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,7	0,7	0,8	-
układu krążenia telemedycznie	0,6	1,0	0,6	-
schorzeń psychosomatycznych	6,2	3,1	6,4	-
układu oddechowego	3,2	4,1	3,1	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,9	6,7	2,6	-
narządu głosu	0,1	-	0,1	-
MEŻCZYŹNI	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	58,5	60,0	58,3	100,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,2	5,9	7,3	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	26,2	25,1	26,2	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	1,0	1,0	1,0	-
układu krążenia telemedycznie	0,8	1,3	0,8	-
schorzeń psychosomatycznych	3,0	2,3	3,1	-
układu oddechowego	3,3	4,4	3,2	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-	-
narządu głosu	0,0	-	0,1	-
KOBIETY	100,0	100,0	100,0	-
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	61,7	56,3	62,0	-
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	9,1	7,2	9,3	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-	-	-	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	5,6	7,6	5,4	-
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,3	-	0,4	-
układu krążenia telemedycznie	0,1	0,4	0,1	-
schorzeń psychosomatycznych	11,9	4,7	12,4	-
układu oddechowego	2,9	3,4	2,9	-
onkologicznych gruczołu piersiowego	8,2	20,4	7,3	-
narządu głosu	0,2	-	0,2	-

Tabl. 49. Przeciętny okres pobierania renty z tytułu niezdolności do pracy z powodu choroby będącej przyczyną rehabilitacji, jako ostatniego świadczenia w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji według grup chorób

Grupy chorób	Przeciętny okres pobierania renty w miesiącach
OGÓŁEM	7,2
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:	
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	7,1
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	7,0
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	7,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	7,4
układu krążenia telemedycznie	7,1
schorzeń psychosomatycznych	6,8
układu oddechowego	8,1
onkologicznych gruczołu piersiowego	9,0
narządu głosu	6,0

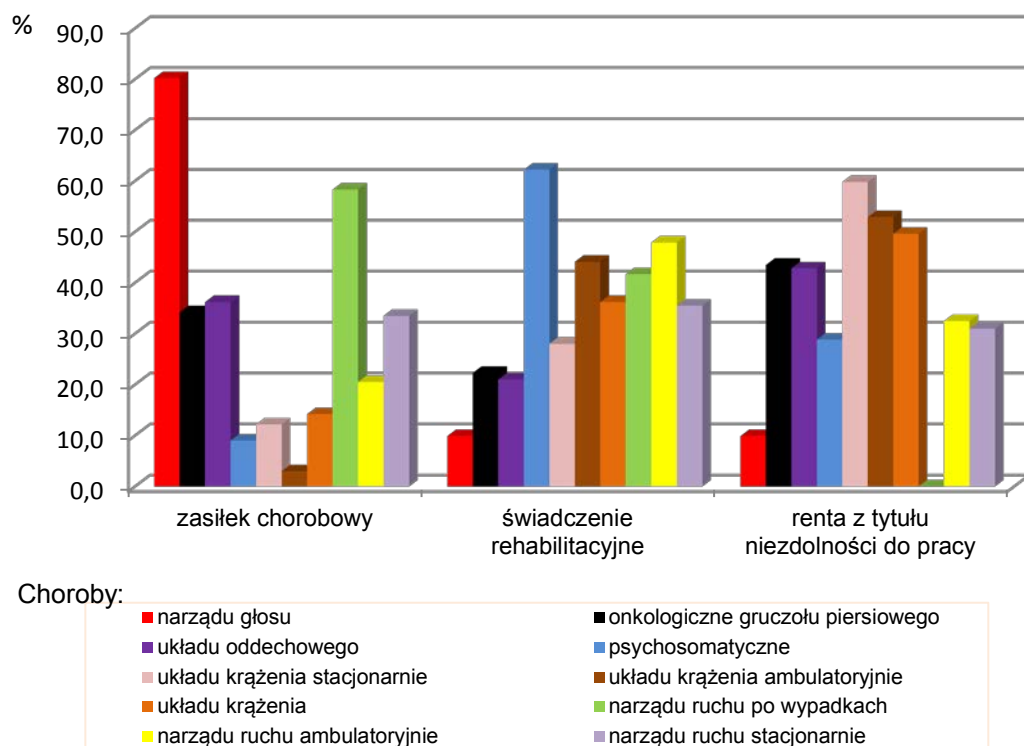
W tabelach 50-51 i na rysunku 21 zaprezentowano zestawienie wyników rehabilitacji leczniczej w 2016 r. ze względu na rodzaj ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji wyodrębnionej grupy osób, które po rehabilitacji pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. Z danych tych wynika, że w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji ostatnim pobieranym świadczeniem dla 28,2% rehabilitowanych był zasiłek chorobowy, a dla 37,8% świadczenie rehabilitacyjne. Co trzecia osoba po zakończonej rehabilitacji kontynuowała pobieranie renty z tytułu niezdolności do pracy przyznanej przed rehabilitacją lub w trakcie jej trwania albo rozpoczęło pobieranie nowego świadczenia rentowego.

Tabl. 50. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji według grup chorób

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	28,2	37,8	34,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	33,5	35,5	31,0
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	20,5	47,0	32,5
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	58,3	41,7	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	14,2	36,2	49,6
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	3,0	44,1	52,9
układu krążenia telemedycznie	100,0	12,2	28,0	59,8
schorzeń psychosomatycznych	100,0	9,0	62,2	28,8
układu oddechowego	100,0	36,2	21,0	42,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	34,2	22,3	43,5
narządu głosu	100,0	80,2	9,9	9,9

Rys. 21. Rehabilitowani według grup chorób oraz rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji

Tabl. 51. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby będącej przyczyną rehabilitacji oraz grup chorób

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	rehabilitowani pobierający świadczenia po rehabilitacji:		
		zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:				
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	65,6	77,9	61,7	59,7
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	8,3	6,0	10,3	7,9
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	0,0	0,1	0,0	-
układu krążenia w systemie stacjonarnym	12,9	6,5	12,3	18,8
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	0,5	0,0	0,5	0,7
układu krążenia telemedycznie	0,3	0,1	0,2	0,5
schorzeń psychosomatycznych	7,3	2,4	12,1	6,2
układu oddechowego	2,5	3,2	1,4	3,2
onkologicznych gruczołu piersiowego	2,3	2,8	1,4	2,9
narządu głosu	0,3	1,0	0,1	0,1

4. OPINIA O ZDOLNOŚCI DO PRACY W MOMENCIE ZAKOŃCZENIA REHABILITACJI LECZNICZEJ

Bezpośrednio po zakończeniu leczenia w ośrodku rehabilitacyjnym, dla każdego ubezpieczonego sporządzana jest karta informacyjna o przebytej rehabilitacji leczniczej. Dokument ten zawiera m.in. rozpoznanie chorobowe ze skierowania na rehabilitację, rozpoznanie ustalone w ośrodku rehabilitacyjnym, opis przeprowadzonego leczenia, ewentualnie wskazania umożliwiające kontynuację leczenia i rehabilitacji. Na podstawie karty informacyjnej ubezpieczonemu wystawiana jest przez ZUS opinia odnośnie odzyskania zdolności do pracy. W stosunku do lat poprzednich zmianie uległ słownik opinii, jakie ubezpieczony mógł uzyskać po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego. Do sierpnia 2015 r. mogły to być opinie: „zdolny do pracy” lub „niezdolny do pracy”, lub „brak opinii”. Ta ostatnia opinia wydawana była rzadko, głównie ubezpieczonym którzy nie zakończyli turnusu rehabilitacyjnego, np. ze względów medycznych bądź z powodu naruszenia dyscypliny w ośrodku rehabilitacyjnym. Opisy te nie podlegały zmianie i funkcjonowały do dnia wygaśnięcia umów zawartych z ośrodkami rehabilitacyjnymi. Od sierpnia 2015 r. rozróżnia się opinie zgodne z nowymi opisami z umów:

- poprawa,
- bez zmiany,
- pogorszenie,
- brak opinii z przyczyny dyscyplinarnej,
- brak opinii z innej przyczyny.

Tak zdefiniowane opinie zastosowano do umów z ośrodkami rehabilitacyjnymi, zawartych przed 2016 rokiem.

Z uwagi na to, że części osób poddanych rehabilitacji w 2016 r. wydano opinie o zdolności do pracy według opinii określonych przed sierpniem 2015 r., a części rehabilitowanych opinie wydano według nowych opisów, poniżej zostaną omówione oba rodzaje opinii.

Z ogólnej populacji 83,8 tys. poddanych badaniu statystycznemu osób, które w 2016 roku odbyły rehabilitację leczniczą, 52,2% osób uzyskało ocenę „zdolni do pracy”. Jeśli do tego dodamy 23,4% osób, które otrzymały opinię „poprawa”, to możemy uznać, że dla 75,6% osób uzyskano bardzo dobre wyniki leczenia rehabilitacyjnego (tabl. 52).

W przypadku 8,1% rehabilitowanych wyniki leczenia były niezadawalające, bowiem z tej grupy 7,6% osób zostało uznanych za „niezdolnych do pracy”, a u kolejnego 0,5% osób stwierdzono pogorszenie stanu zdrowia.

Analiza opinii w korelacji z płcią rehabilitowanych pokazuje, że lepsze wyniki leczenia uzyskano w populacji kobiet (53,7% z opinią „zdolne do pracy” i 25,2% z opinią „poprawa”) niż w populacji mężczyzn (50,2% z opinią „zdolni do pracy” i 21,3% z opinią „poprawa”).

Tabl. 52. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz grup chorób w następstwie których zostali poddani rehabilitacji

struktura procentowa

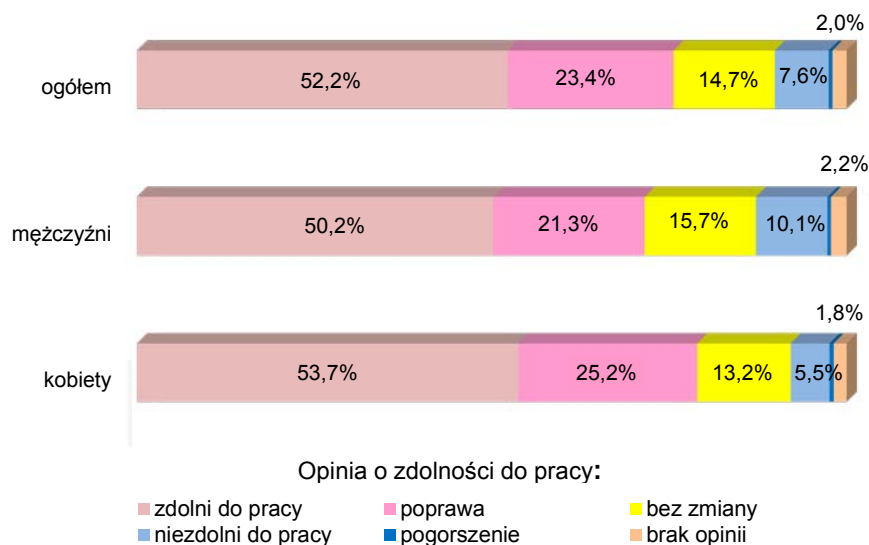
Grupy chorób	Ogółem	Opinia o zdolności do pracy:					
		zdolni do pracy	niezdolni do pracy	brak opinii	poprawa	bez zmiany	pogorszenie
OGÓŁEM	100,0	52,2	7,6	2,0	23,4	14,3	0,5
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:							
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	56,0	6,8	1,9	22,0	12,8	0,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	59,6	9,0	4,5	17,6	8,7	0,6
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	0,0	0,0	3,9	84,6	11,5	0,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	47,6	10,2	0,2	21,8	20,0	0,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	40,5	45,7	13,8	0,0	0,0	0,0
układu krążenia telemedycznie	100,0	86,1	10,1	1,9	0,0	1,9	0,0
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,8	2,0	0,1	51,0	40,9	1,2
układu oddechowego	100,0	33,5	14,8	1,7	24,9	23,3	1,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	59,9	19,3	0,6	17,4	2,4	0,4
narządu głosu	100,0	26,3	4,1	1,7	65,0	2,9	0,0
MĘŻCZYŹNI	100,0	50,2	10,1	2,2	21,3	15,7	0,5
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:							
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	52,8	9,6	2,2	20,6	14,4	0,4
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	56,2	10,8	5,1	17,8	9,5	0,6
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	0,0	0,0	7,2	71,4	21,4	0,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	47,0	11,3	0,3	21,7	19,5	0,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	38,6	48,9	12,5	0,0	0,0	0,0
układu krążenia telemedycznie	100,0	87,1	9,5	1,7	-	1,7	0,0
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,5	2,2	0,1	49,1	42,5	1,6
układu oddechowego	100,0	23,1	21,1	2,8	21,0	30,1	1,9
onkologicznych gruczołu piersiowego	-	-	-	-	-	-	-
narządu głosu	100,0	21,3	3,4	3,4	64,0	7,9	0,0

Tabl. 52. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy w momencie zakończenia rehabilitacji oraz grup chorób w następstwie których zostali poddani rehabilitacji (dok.)

struktura procentowa

Grupy chorób	Ogółem	Opinia o zdolności do pracy:					
		zdolni do pracy	niezdolni do pracy	brak opinii	poprawa	bez zmiany	pogorszenie
KOBIETY	100,0	53,7	5,5	1,8	25,2	13,2	0,6
z tego poddani rehabilitacji z powodu chorób:							
narządu ruchu w systemie stacjonarnym	100,0	58,4	4,7	1,7	23,0	11,7	0,5
narządu ruchu w systemie ambulatoryjnym	100,0	62,2	7,6	4,0	17,5	8,1	0,6
narządu ruchu we wczesnych stanach po wypadkach	100,0	0,0	0,0	0,0	100,0	0,0	0,0
układu krążenia w systemie stacjonarnym	100,0	49,9	6,0	0,2	22,1	21,6	0,2
układu krążenia w systemie ambulatoryjnym	100,0	47,9	33,3	18,8	0,0	0,0	0,0
układu krążenia telemedycznie	100,0	80,0	13,4	3,3	0,0	3,3	0,0
schorzeń psychosomatycznych	100,0	4,9	2,0	0,0	51,7	40,3	1,1
układu oddechowego	100,0	41,1	10,2	0,9	27,8	18,2	1,8
onkologicznych gruczołu piersiowego	100,0	59,9	19,3	0,6	17,4	2,4	0,4
narządu głosu	100,0	26,8	4,1	1,6	65,1	2,4	0,0

Rys. 22. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy po zakończonej rehabilitacji leczniczej

Niezadawalające wyniki leczenia rehabilitacyjnego można wiązać z faktem, iż w populacji kobiet 5,5% otrzymało opinię „niezdolna do pracy” i 0,6% opinię „pogorszenie”. W populacji mężczyzn było to odpowiednio 10,1% i 0,5%.

Liczba opinii „poprawa” lub „zdolni do pracy” kształtowała się odmiennie w poszczególnych grupach chorób. W grupie chorób narządu ruchu (rehabilitowanych stacjonarnie i ambulatoryjnie) korzystne wyniki leczenia rehabilitacyjnego stwierdzono u ok. 78% osób. W grupie osób z chorobami układu krążenia (rehabilitowanych stacjonarnie, ambulatoryjnie lub telemedycznie) odsetek tych opinii wyniósł 68,9%, u rehabilitowanych z powodu schorzeń psychosomatycznych – 55,8%, a u osób z chorobami układu oddechowego – 58,4%.

Najwyższy odsetek osób, u których nie stwierdzono zmiany stanu zdrowia odnotowano z powodu schorzeń psychosomatycznych (40,9%) i chorób układu oddechowego (23,3%).

Dla oceny skuteczności przeprowadzonej rehabilitacji istotne jest ustalenie czy ubezpieczeni, którzy uzyskali opinię „zdolny do pracy” lub opinię „poprawa” w okresie 12 miesięcy po zakończeniu leczenia rehabilitacyjnego pobierali jakiegokolwiek świadczenia z ubezpieczeń społecznych.

Struktura osób z opinią „zdolni do pracy” według rodzaju świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po odbytej rehabilitacji kształtowała się podobnie jak w grupie osób z opinią „poprawa”. W obu grupach odsetek osób, które w powyższym okresie pobierały zasiłek chorobowy jako jedyne lub ostatnie świadczenie wyniósł 20%, pobierających świadczenie rehabilitacyjne – od 14% do 18%, a rentę z tytułu niezdolności do pracy – 11% - 12% (tabl. 55).

Lepsze wyniki leczenia rehabilitacyjnego uzyskano w wyodrębnionej grupie osób, które w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej pobierały świadczenia z tytułu tej samej choroby, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej. W obu grupach osób z opinią „zdolni do pracy” lub „poprawa” odsetek osób, które pobierały zasiłek chorobowy jako jedyne lub ostatnie świadczenie wynosił ok.14%, pobierających świadczenie rehabilitacyjne – od 13% do 16%, a odsetek pobierających rentę z tytułu niezdolności do pracy kształtował się na poziomie 8% - 10% (tabl.57).

Tabl. 53. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby nie pobierające po rehabilitacji żadnych świadczeń
OGÓŁEM	100,0	35,9	17,3	46,8
z tego:				
zdolni do pracy	100,0	31,2	15,9	52,9
niezdolni do pracy	100,0	56,5	21,9	21,6
brak opinii	100,0	40,2	19,5	40,3
bez zmiany	100,0	45,8	21,7	32,5
poprawa	100,0	32,9	16,0	51,1
pogorszenie	100,0	49,0	23,8	27,2

Tabl. 54. Rehabilitowani według opinii o zdolności do pracy oraz faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby pobierające świadczenia po rehabilitacji z powodu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji	Osoby nie pobierające po rehabilitacji żadnych świadczeń
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:				
zdolni do pracy	52,1	45,4	47,8	58,9
niezdolni do pracy	7,6	11,9	9,6	3,5
brak opinii	2,0	2,2	2,2	1,7
bez zmiany	14,3	18,3	18,0	10,0
poprawa	23,5	21,5	21,7	25,6
pogorszenie	0,5	0,7	0,7	0,3

Tabl. 55. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	53,2	17,1	18,0	18,1
z tego:					
zdolni do pracy	100,0	47,1	20,0	14,6	12,5
niezdolni do pracy	100,0	78,4	4,7	24,7	49,0
brak opinii	100,0	59,7	9,4	25,0	25,3
bez zmiany	100,0	67,5	10,0	26,0	31,5
poprawa	100,0	48,9	19,9	17,8	11,2
pogorszenie	100,0	72,8	8,0	30,2	34,6

Tabl. 56. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	w tym pobierający świadczenia po rehabilitacji:			
		razem	zasilek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:					
zdolni do pracy	52,1	46,2	61,0	42,2	36,0
niezdolni do pracy	7,6	11,2	2,1	10,4	20,6
brak opinii	2,0	2,2	1,1	2,7	2,8
bez zmiany	14,3	18,2	8,3	20,6	25,0
poprawa	23,5	21,5	27,2	23,2	14,6
pogorszenie	0,5	0,7	0,3	0,9	1,0

Tabl. 57. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	z tego pobierający świadczenia po rehabilitacji:				Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji
		razem	zasitek chorobowy	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	43,4	12,2	16,4	14,8	56,6
z tego:						
zdolni do pracy	100,0	37,1	13,9	13,2	10,0	62,9
niezdolni do pracy	100,0	72,3	3,7	23,6	45,0	27,7
brak opinii	100,0	49,9	6,6	22,7	20,6	50,1
bez zmiany	100,0	58,5	7,4	24,6	26,5	41,5
poprawa	100,0	39,2	14,4	16,0	8,8	60,8
pogorszenie	100,0	64,3	6,0	27,9	30,4	35,7

Tabl. 58. Rehabilitowani według rodzaju ostatniego świadczenia pobieranego w okresie 12 miesięcy po zakończeniu rehabilitacji z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji oraz opinii o zdolności do pracy

struktura procentowa

Opinia o zdolności do pracy	Ogółem	z tego pobierający świadczenia po rehabilitacji:				Osoby nie pobierające świadczeń po rehabilitacji
		razem	zasitek chorobowy ¹⁾	świadczenie rehabilitacyjne	rentę z tytułu niezdolności do pracy	
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0
z tego:						
zdolni do pracy	53,0	45,4	60,3	42,7	36,0	58,9
niezdolni do pracy	7,2	11,9	2,2	10,3	21,8	3,5
brak opinii	1,9	2,2	1,1	2,7	2,7	1,7
bez zmiany	13,6	18,3	8,2	20,3	24,3	10,0
poprawa	23,8	21,5	28,0	23,2	14,2	25,6
pogorszenie	0,5	0,7	0,2	0,8	1,0	0,3

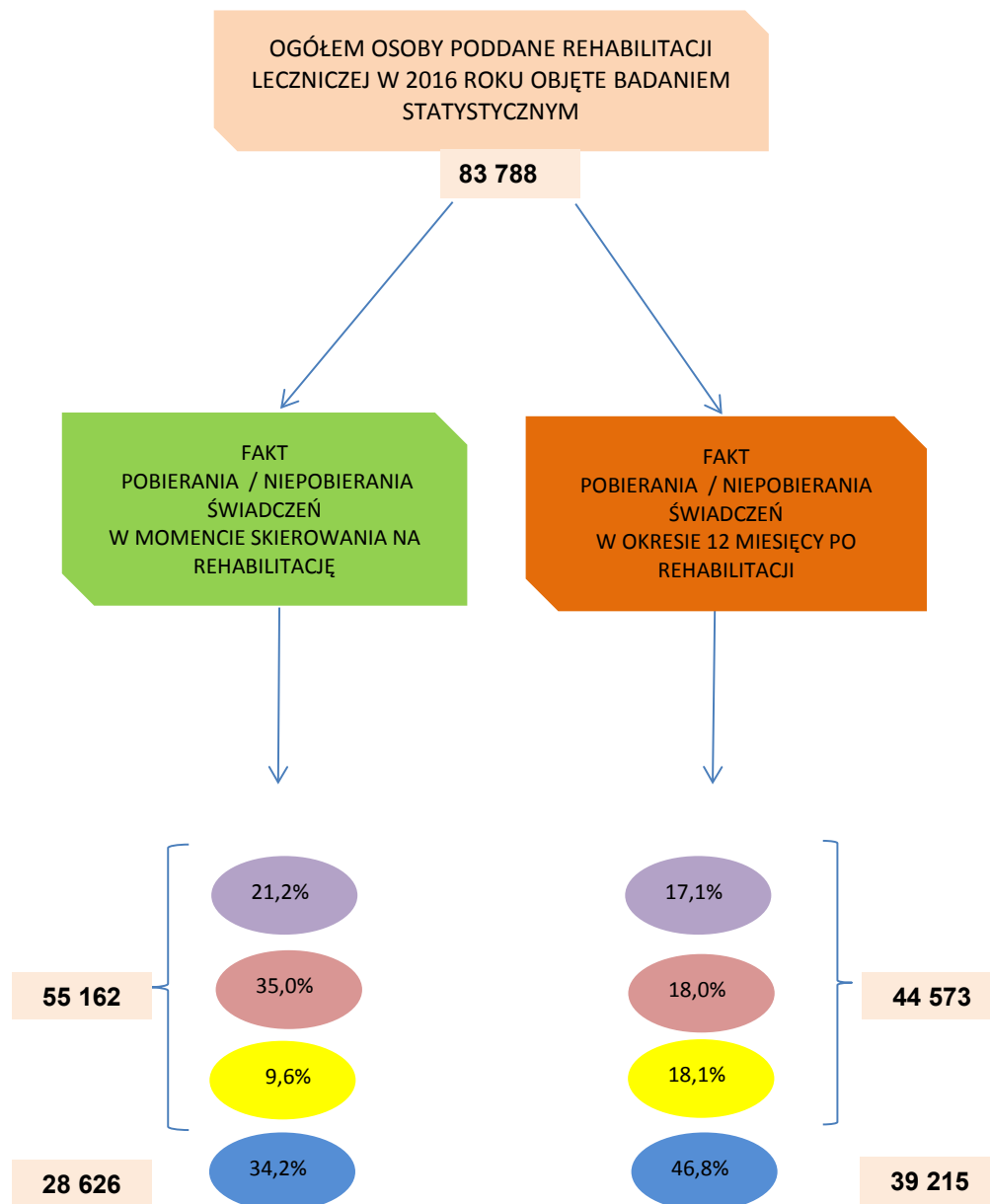
PODSUMOWANIE

Wyniki badania za 2016 rok zostały przedstawione na diagramach (rys.23-24) prezentujących:

- strukturę rehabilitowanych według faktu pobierania lub niepobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia:
  - w momencie skierowania na rehabilitację z ogólnej populacji 83,8 tys. ubezpieczonych poddanych rehabilitacji leczniczej w 2016 r. i objętych badaniem statystycznym, 21,2% pobierało zasiłek chorobowy, 35,0% – świadczenie rehabilitacyjne, 9,6% – rentę z tytułu niezdolności do pracy, a pozostałe 34,2% nie pobierało żadnych świadczeń;
  - w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej z populacji 83,8 tys. rehabilitowanych, 46,8% osób nie pobierało żadnych świadczeń, 17,1% osób pobierało zasiłek chorobowy, 18,0% pobierało świadczenie rehabilitacyjne, a 18,1% – rentę z tytułu niezdolności do pracy.
- strukturę 83,8 tys. rehabilitowanych według faktu pobierania lub niepobierania w okresie 12 miesięcy po rehabilitacji świadczeń z tytułu choroby, która była przyczyną rehabilitacji, jak i z tytułu zaistnienia innej choroby niż ta, która była przyczyną rehabilitacji: w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej 46,8% rehabilitowanych nie pobierało żadnych świadczeń, a 53,2% rehabilitowanych osób kontynuowało pobieranie wcześniej przyznanych lub rozpoczęło pobieranie nowo przyznanych świadczeń z ubezpieczeń społecznych. W grupie tej w przypadku 35,9% osób niezdolność do pracy związana była z chorobą, która była przyczyną rehabilitacji leczniczej, a u 17,3% rehabilitowanych spowodowana została inną chorobą niż ta, która była przyczyną rehabilitacji.

Analogicznie, jak w latach poprzednich, przyjęto jako ocenę skuteczności rehabilitacji leczniczej odsetek osób, które w okresie 12 miesięcy od daty zakończenia rehabilitacji leczniczej nie pobierały żadnych świadczeń z ubezpieczenia społecznego. W 2016 r. leczenie rehabilitacyjne okazało się skuteczne w przypadku 46,8% ogólnej populacji rehabilitowanych. Jeśli za dodatkowy czynnik analizy przyjmujemy tę samą jednostkę chorobową, z tytułu której pobierano świadczenia w momencie skierowania na rehabilitację leczniczą, jak i w okresie 12 miesięcy po jej zakończeniu, leczenie rehabilitacyjne okazało się skuteczne w przypadku 56,6% rehabilitowanych.

Rys. 23. Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w momencie skierowania na rehabilitację oraz w okresie 12 miesięcy od jej zakończenia

Rodzaj pobieranego świadczenia:

- zasiłek chorobowy
- świadczenie rehabilitacyjne
- renta z tytułu niezdolności
- osoby nie pobierające żadnych świadczeń

Rys. 24 Rehabilitowani według faktu pobierania świadczeń w okresie 12 miesięcy od zakończenia rehabilitacji leczniczej

